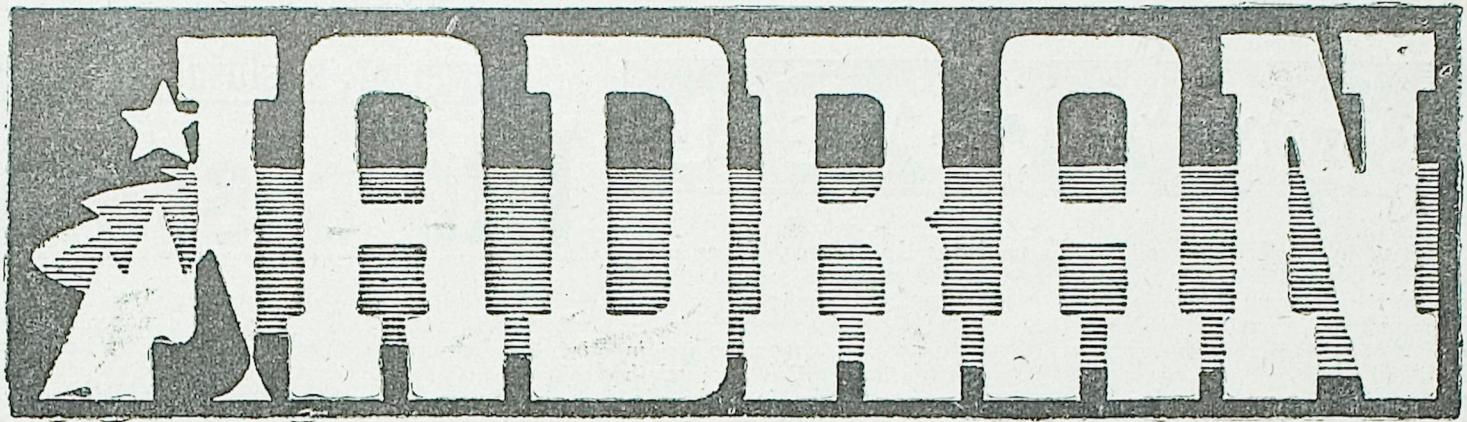

SLOVENSKI GODBAN

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Ivan Renko — Tiska tiskarna »Jadrana» — Vsi v Kopru — Naslov uredništva in uprave: Koper, Santorjeva ulica št. 26, telefon 170, poštni predal 2 — Celoletna naročnina 500 dinarjev, polletna din 250, četrtletna pa din 130 — Tekoči račun pri Narodni banki v Kopru št. 657-T-162 — Rokopisov ne vračamo

LETNO ŠTEV. 32

Koper, petek 5. avgusta 1955

POSAMEZNA ŠTEVILKA DIN 10

Sredi turistične sezone

Ceprav se je začela letos turistična sezona zaradi dolgo trajajočega dežja v spomladi in pa tudi zaradi slabe propagande v jeseni in zimi nekoliko pozneje, se je gostinski promet v prvem letošnjem polletju v odnosu na lansk, znatno povečal. Po podatkih koprsko gostinske zbornice je porast letos promet v gostinstvu na našem področju za 45 milijonov 931.000 dinarjev. V okraju posluje 72 gostinskih podjetij in gostič, od katerih so zlasti izboljšala poslovanje in svojo notranjo ureditev hotel »Central«, »Helios« in bar »Jadrana« v Portorožu ter hotel »Metropol« z »Rotondo« in Fieso v Piranu. Ta podjetja so z izredno vnenim in voljo uspela pravočasno dokončati adaptacijska in gradbena dela ter usposobiti objekte za sprejem gostov.

Že od vsega začetka sezone so vsi objekti s prenočišči popolnoma zasedeni in vedno več je gostov, ki se želijo odpočeti in preziveti svoj letni dopust ob naši obali. Lahko pa bi naša gostinska podjetja glede na ugodnosti kraja in podnebjja podaljšala sezono. Interesentov je brez dvoma dovolj. Že spomladi sta s tem poskušala hotel »Palace« in »Central« v Portorožu in uspehi nizostal. V zimskih mesecih (januar, februar in mare) ali v prvem treh mesecih letos je bilo pri nas 2941 nočnih donačnih in inozemskih gostov več, kakor v istem razdobju v minulem letu. Promet gostinskih uslug pa je v tem času za 9,232.000 dinarjev večji.

Vse to dovolj potrjuje, da je možno v našem obmorskom pasu pridobiti goste tudi v hladnih mesecih, kar vsekakor vpliva na promet in izboljšanje poslovanja našega gostinstva, predvsem pa nam to pove, da imamo likrati tudi možnosti, obdržati več strokovnega kadra v gostinstvu čez zimo. Znano je, da je med sezono težko dobiti kvalificiranega natakarja, kuhanja, uslužbenca za recepcijo in podobno. Pri nas si ne prezadecamo dovolj, da bi strokovno osebje obdržali. Ko je minila sezona, kar čez noč tako osebje odpuščamo, spomladli pa letato tudi za najslabšim kadrom. Ni redek pojav v našem gostinstvu, da imamo celo na odgovornih mestih nekvalificirane ljudi, ki gledajo zgolj na to, kako bi gostu pravarili, namesto da bi ga solidno in spodbodno postregli.

Ce bi se poglobili v to vprašanje, ni izključno, da bi iz njega ne izlučili vrsto primerov gospodarskega kriminala v gostinstvu. So primerci, da upravlja z gostičem, ki je družbenega lasta, človek, ki se iz »nevrednosti« noče pokrovati zakonskim predpisom o gostinstvu. Vse jenje kot svojo privatno last in manipulira z iztržkom po mili volji. Seveda je potem nujno, da takšno poslovanje v gostinskih obratih privede kriče na zatožno klop.

Letošnji porast gostinskega prometa je vsekakor razveseljivo pojav. Že v prvem polletju letošnje sezone je obiskalo naše turistične objekte kar 3.097 inozemskih gostov, medtem ko jih je bilo lani v istem razdobju komaj 1.877. Prav tako je bil v preih šestih mesecih letos za okrog 5.000 oseb večji tudi obisk domačih gostov. Vse to nam pove, da je naše gostinstvo na pravi poti. Toda že vedno se dogaja v posameznih gostičih in hotelih, da so cene gostinskim uslugam več kot pretirane. Na primer pivo. Pri nas gre največ v promet ljubljansko »Union« pivo. Od proizvajalca do notrošnika naraste cena pivu za nad 100 odstotkov. Pri nas razdeljuje pivo gostinski mreži podjetje »Pivopromet« iz Izole. Ono prodaja pollitrske steklenice po 45 din, a v naših gostičih stanejo najmanj 65

Z II. SEJE NOVEGA OLO KOPER NOVI STATUT OLO ogledalo ljudskega samoupravljanja

V soboto je bila druga seja novega okrajnega ljudskega odbora v Kopru. Oba zabora sta na ločenem zasedanju razpravljala in sprejela novi okrajni statut, s katerim je urejeno bodoče delo ljudske oblasti in sodelovanje prebivalstva v upravljanju. To sodelovanje bo zlasti učinkovito prek številnih svetov in odborniških komisij, ki so bile tudi na tem zasedanju formirane in izvoljene.

Tako ko se je v državi začela razprava o komunalni ureditvi, se je pokazala potreba, naj bi bilo s posebnim poslovnikom ali statutom urejeno poslovanje in delo ljudske oblasti v novih pogojih. Takrat so tudi vsi trije okraji na področju sedanja koprsko komunalne skupnosti sestavljali svoje predloge statutov. Pozneje je bil na podlagi osnutka statuta, ki so ga izdelali v Kranju, prirejen »tipski« statut za občino in okraj, ki je služil za podlago pri izdelavi statutov za vso državo. Ob njem so dalje proučevali komunalno ureditev. Tudi osnutku sedanja koprskoga statuta je bil za podlago kranjski predlog. Osnutek je bil pozneje še redigiran in izpolnjen. Tako so bili zaradi specifičnih pogojev koprskoga področja pri okraju postavljeni še širje sveti več. To so svet za kmetijstvo, svet za turizem in gostinstvo, svet za pomorstvo in ribištvo in svet za urbanizem.

Novi okrajni ljudski odborniki so imeli o statutu popolnoma do-

ločene pojme, saj so ga pred tem temeljito preučili. Bil je v razpravi na terenu in obdelovalo so ga posebne komisije. Upoštevane so bile vse utemeljene in upravičene pripombe, ki so jih dale komisije in tudi posamezniki. Isto velja za občinske statute, ki jih bodo sprejemali novi občinski odbori na svojih bližnjih zasedanjih. Tudi ti morajo biti vsi sprejeti že najpoznejše do 20. avgusta letos.

Osnovno načelo pri sestavljanju statutov je bilo, da je treba čim več ljudi pritegniti k opravljanju jav-

Sveti in komisije

I. SVET ZA NOTRANJE ZADEVE: Predsednik Anton Sturm iz Kopra, zvezni ljudski poslanec; člani Jože Guštin iz Pivke, Franc Peterlin iz Dutovlj, Stane Benčič, Pavel Grom in Milan Kovač iz Kopra, Marko Sbil iz Planine, Jože Žitar in Marija Vogrič iz Kopra.

II. SVET ZA GOSPODARSTVO: Predsednik Drago Dolinšek iz Izole, člani Albert Jakopič iz Kopra, Danilo Petrinja iz Sežane, ing. Vlado Dimitrijevič iz Postojne, Miro Jelerič in Ivan Knez iz Kopra, Anton Ovčarič iz Sežane, Martin Greif iz Kopra, Lojze Lesjak iz Izole, Franc Pečar, Marcel Rožanc, Drago Senica in Stojan Smerkolj iz Kopra.

III. SVET ZA KMETIJSTVO: Predsednik Franc Kralj iz Kopra, člani dr. Stanislav Kovač iz Kopra, Dušan Kozlovič iz Trsta, Albín Sim-

nich upravnih poslov. Statuti dajejo široke možnosti za nadaljnjo demokratizacijo naše uprave. Od posameznih komun bo odvisno, kako se bodo načela, ki so zapisana v statutih, tudi praktično izvajala — od tega pa bo odvisen tudi tempo razvoja posamezne komune kot tudi celotnega okraja.

O statutu bomo podrobnejše še pisali. V naslednjem objavljamo seščev svetov in odborniški komisij, kakro so bile formirane in izvoljene na zadnjem zasedanju novega okrajnega ljudskega odbora Koper.

Sveti in komisije

čič iz Kopra, Milan Zakrajšek iz Pivke, Grozdan Zvokelj iz Gornje Branice, dr. Franc Juriševič iz Kopra, Franc Karo iz Izole, Anton Tominc iz Prestrank.

IV. SVET ZA POMORSTVO IN RIBISTVO: Predsednik: Franc Potocnik iz Kopra, člani Leopold Caharija in Mario Santin iz Kopra, ing. Jože Guštin in Slavko Kavšek iz Pirana, Ivan Podregar in Jordan Muženčič iz Izole, Ermin Skitek in Franc Štubelj iz Pirana.

V. SVET ZA TURIZEM IN GOSTINSTVOM: Predsednik Lojze Lesjak iz Izole, člani Davorin Ferligo iz Pirana, Sonja Zabreč iz Sežane, Milan Bandelj iz Divače, Rado Cotar iz Kopra, Franc Guštin iz Postojne, Lado Pohar iz Kopra, Nikica Primožič iz Portoroža, Edo Garzarolič iz Postojne.

VI. SVET ZA URBANIZEM: Predsednik prof. ing. arh. Dore Mihevc iz Ljubljane, člani Jože Baša iz Postojne, Jože Bole iz Sežane, Miro Jelerič iz Kopra, ing. Bežek, arhitekt urbanist iz Ljubljane, Franc Cop iz Portoroža, Zvonimir Pele, Peter Martinec, Ivan Suban in ing. Ciril Tavčar iz Kopra.

VII. SVET ZA SOLSTVO: Predsednik Stojan Smerkolj iz Kopra, člani Avgust Gojkovič iz Ravne, Alfonz Grmek iz Sežane, Iva Rozman iz Kopra, Franc Ivancič iz Tolminja, Vojko Lenardič iz Kopra, Miša Obradovič iz Kopra, Katerina Vehar iz Kopra, Stanko Šircelj iz Kopra.

VIII. SVET ZA KULTURO IN PROSVETO: Predsednik dr. Svetozar Polič iz Kopra, člani Mario Abram iz Kopra, Rado Pišot iz Kopra, Janko Valentincič iz Sežane, Vladimir Lovec, Drago Selinger, Srečko Vilhar in Marija Vogrič iz Kopra.

IX. SVET ZA SOCIALNO SKRBITVO: Predsednik Srečko Vičič iz Izole, člani Jože Guštin iz Pivke, Viktorija Knez iz Izole, Lado Mahnič iz Sežane, Anica Belaj, Bogomil Biležnik, dr. Lucijan Ferfolja, Mirko Glavina in Fani Straus iz Kopra.

X. SVET ZA ZDRAVSTVO: Predsednik dr. Polde Hladnik iz Kopra, člani Plinio Tomasin iz Pirana, Ernest Vatovec iz Kopra, Bogdan Buškovec iz Sežane, Jože Cotič iz Pirana, Anton Knafeč iz Il. Bistrice, Miro Petaros iz Kozine, Rado Prelovec iz Kopra, dr. Dušan Možina iz Izole.

XI. SVET ZA DELOVNA RAZMERJA: Predsednik Anton Ukmarič iz Kopra, člani Anton Božeglav iz Sežane, Alojz Turk iz Postojne, Ivan Damej iz Pivke, Jakob Draksler iz Sečovelj, Anton Sturm iz Kopra, Edo Dolenc iz Izole, Dušan Perne iz Kopra, Anka Višnjevec iz Izole.

XII. KOMISIJA ZA PLACE V GOSPODARSTVU: Predsednik Franc Kralj iz Kopra, tajnik Vinča (Nadaljevanje na 3. strani)

LOG POD MANGARTOM

Sprehod PO SVETU

Ves pretekli teden smo bili priča dogodkom, ki kažejo, da ženevski razgovori niso samo arhivni posnetki prizadevanj za mirno koeksistenco v svetu. Razen začetka ameriško-kitajskih razgovorov, ki so pravzaprav pričevanje uspeh ženevske konference, je te dni bila tudi vrsta izjav vodilnih državnikov Sovjetske zveze Združenih držav Amerike, Francije in Anglije o novih zbljevanjih. Naj omenimo samo zdovoljstvo v Angliji ob prijavljenem obisku Bulgarina in Hruščeva, sovjetsko novaboga Faure-a in Piney-ua, naj običeta Moskva, izmenjava not med Sovjetsko zvezzo in ZDA glede atomskih energij, pristop Sovjetske zveze k mednarodni atomski agenciji itd. To so ugodna znamenja za nadaljevanje vzdušja ženevske konference, ki svoboda ljubnega sveta ni razočarala v njegovem pričakovanju.

Mirno moremo trditi, da se bo zasedanje Generalne skupščine OZN, ki bo že 20. septembra, začelo v doslej najugodnejšem vzdusu. Sprejeli so tudi že začasni red, v katerem je med drugim predlog o ustavnovitvi posebnega sklada OZN za finansiranje nerazvitetih dežel. O tem so pred dnevi razpravljali na zasedanju Ekonomsko - socialnega sveta v Ženevi. Jugoslavija bo s petimi drugimi državami zahtevala, naj bi ustavili odbor, ki bi pravil osnutek statuta tega sklada in vse drugo, kar je potrebno za njegovo ustavitev. Če bodo ta sklad ustavili in kot dodatna sredstvo uporabili prihranke, dosežene z znižanjem izdatkov za oboroževanje, bodo nerazvite države dobile znatno pomoč v naporih za gospodarsko preobrazbo svojih dežel.

To so dogodki, ki bistveno vplivajo na prizadevanja miroljubnega človeštva za mir. Toda žal je bilo pretekli teden na nebu mednarodnih političnih dogajanj tudi nekaj črnih oblakov. Naj omenimo samo povečanje incidentov v francoski Severni Afriki, knitični položaj v Saigonu, sestrelitev izraelskega letala nad Bolgarijo itd.

Neprestani nemiri v francoski Severni Afriki ne vznemirjajo samo Francije, ki je pri tem neposredno zainteresirana, temveč ves svobodljubni svet. Zadnje dogodke v Alžiru in Maroku so nekatere francoski poslanci v debati v parlamentu povsem upravičeno nazvali »prava vojna«. Toda vse dosedanje razprave v parlamentu so imele le malo uspehov za pravilno rešitev tega vprašanja, ker so v njih še vedno prevlačevali egoistični interesi posameznikov. Pravzaprav je res nekoliko čudno, da Francija ni sposobna rešiti tega vprašanja, če pomislimo, da je ista država na ženevski konferenci mnogo napravila za ublažitev raznih nasprotij v svetu, hkrati pa pokazala veliko mero treznosti pri presojanju še tako komplikiranih mednarodnih vprašanj. V kolikor ni sama sposobna rešiti položaja v deželah, kjer 20 milijonov ljudi nestrnpo čaka na svobodo in enakopravnost, pa bi vsaj morala podpreti predlog skupine afriško-azijskih držav, da se to vprašanje preloži Organizaciji Združenih narodov.

Tudi položaj v Indokini ni preveč rožnat. Sedanji nemiri so pravzaprav lokalnega značaja, vendar se prav lahko razvijejo v nov večji spor. V zadnjih desetih letih se je že nekako ustavilo »vravilo«, da se vsako osvobodilno gibanje spremeni v več ali manj odkrit spopad med bloki. In prav Indokina je ena od dežel, kjer se naibolj krijojo interesi raznih velesil in kjer se zelo malo upošteva volja tamkajšnjega prebivalstva. Vsi poskusni za zedenjenje Severnega in Južnega Vietnama na podlagi razpisa splošnih volitev so ostali doslej brezuspečni, ker si nekatere konzervativni krogi v ZDA žele ohraniti svoje pozicije v Južnem Vietnamu. Vzdušje ženevske konference sicer za zdaj še ni zajelo Indokine, upanje pa je, da bodo glavne zainteresirane velosile ZDA, Sovjetska zvezza, Francija in Kitajska tudi tu našle način, da zagotove Indokini ne samo dosledno izvajanje premirja, marveč tudi trajen mir.

In ob zaključku še eno kolonialno vprašanje — Ciper. Grški deležat pri Združenih narodih Palamas je namreč pred dnevi vložil novo

uradno grško zahtevo, da se vprašanje Cipra vključi v dnevnici red letosnjega zasedanja Generalne skupščine OZN. To vprašanje se vleče že vsa leto po osobohotitvi in vsa prizadevanja grških nacionalnih organizacij na otoku in grške vlade so bila doslej zmanj. Britanci namreč trdijo, da Združeni narodi nima pravice urejati vprašanja, ki je notranja stvar britanske skupnosti narodov. V resnici so take in podobne izjave le izgovori, kajti Britanci nočejo zapustiti Cipra predvsem zaradi njegovega strateškega pomena. Kako se bo vsa stvar končala, je težko predvideti, zlasti še, ker se je oglašila tudi Turčija, ki ima na otoku svojo nazionalno manjšino. Vendar je treba omeniti, da je britanska vlada na pristik svetovnega javnega mnenja in delno tudi zaradi mnenja lastne javnosti pristala na sklicanje britansko-grško-turske konference o Cipru. Konferenca bo 29. avgusta letos. Grki so glede njenega izida precej pesimistični, ker britanska vlada ni povabila zastopnikov cipskega predstavilstva.

Prvi stiki med LR Kitajsko in ZDA

Dober teden je minil, odkar so se razšli »štirje veliki«, in Ženeva je v kratkem razdobju že drugič priča novega pomembnega dogodka. V malih dvoranah Palače narodov so v ponedeljek prvič po dolgih letih vzpostavili stike med uradnimi zastopniki Ljudske republike Kitajske in Združenih držav Amerike. Skoraj neverjetno je, da sta sprošča za zeleno mizo v Ženevi v pomirljivem razgovoru veleposlanika dveh držav, ki sta bili še nedavno v formoških vodah v napol vojnem stanju. Toda vsa dejstva govore, da je led prebit. Seme, ki so ga ob podpori vsega miroljubnega človeštva vsejali »štirje veliki«, je kmalu obrodilo prvi in presestljivo žlahten sad.

Ameriško kitajski razgovori v Ženevi so se začeli v zelo pomirljivem vzdusu, in vse kaže, da bo tudi konec dober. Predvsem je potrebno naglasiti pobudo Kitajske, ki je še pred začetkom razgovorov objavila poročilo o osvoboditvi ameriških letalcev. To je že stara zadeva iz Korejske vojne, ko so kitajski oblasti obtožile ujetje ameriške letalce voluntna v jih obsodile na daljše zaporne kazni. Vests je zelo ugodno odjeknila ne samo v Združenih državah Amerike, temveč tudi v krogih Združenih narodov.

Na prvih dveh sestankih so predvsem določili dnevni red: vrnitev civilnih oseb oba strank v svojo domovino in druga praktična vprašanja, ki zadevajo obe državi in jih je treba rešiti. V uradno objavljenem dnevnem redu so torej povsem iste točke, o katerih je bilo govora pred začetkom sestanka. Vendar mnogi opazovalci ne krijejo optimizma, da bo razgovoru veleposlanikov kaj kmalu sledil sestanek na

Razgovor s slušatelji seminarja Eddyja Sherwooda iz ZDA

Tito o svetovnem položaju

Pred proslavo Dneva vstaje hravatskega naroda v Karlovcu je maršal Tito sprejel 30 slušateljev seminarja Eddyja Sherwooda. Američani potujejo po raznih evropskih državah in so obiskali tudi Jugoslavijo.

V imenu članov skupine je predsednika Tita pozdravil dekan dr. Huntley Dupre, ki je izročil Maršalu najprisrenejše pozdrave dr. Eddyja Sherwooda. G. Dupre je poudaril, da se v Jugoslaviji mudijo že teden dni, to je dle kot v katerikoli državi razen Anglije. Zahvalil se je za odkritosrni in prijazni sprejem, ki so ga bili deležni v vseh naših mestih. Navdušeni so bili nad tistem, kar so videli. »Mi smo preprosti ljudje,« je dejal g. Dupre, »in so vremeno, bomo posredovali svoje vtise drugim preprostim ljudem. Mnogo smo slišali in brali o vas in hvaležni smo Vam za možnost, da se razgovarjam v Vami.« Predsednik Tito se je zahvalil za izražena prijateljska častva in rekel, da ga veseli, da bo ameriško

ljudstvo spoznalo, kakšni so naši naporji. Maršal Tito je še poudaril, da pri nas nismo pozabili na pomoč, ki so nam jo nudile Amerika in druge države takrat, ko smo bili v stiski.

Potem so g. Dupre in ostali člani ameriške delegacije želeli, da bi jim predsednik Tito odgovoril na nekatera vprašanja, ki jih prav posebno zanimajo. Prvo vprašanje je zadevalo najvažnejše dogodek zadnjih dni: ženevsko konferenco. Maršal Tito je odgovoril, da soglaša s splošnim mnenjem, da so bili razgovori uspešni. To je bila prva konferenca, ki je potekala v medsebojnom prijateljskem razumevanju, v želji vzpostaviti aktivno mednarodno koeksistenco in sodelovanje. Na vprašanje, kako sodi o Eisenhowerjevem predlogu o svobodnem letanju letal nad drugo državo, je predsednik Tito dejal, da je to predlog odkritosrčnega človeka, ki globoko idealizira mir. Obenem pa je pripomnil, da se zdi ta predlog za zdaj še neuresničljiv. Ameriški predstavnik pa je s svojim predlogom potrdil, da nima nobenih slabih namenov in da so njegove želje po miru poštene. Toda s tem predlogom je Eisenhower posegel že v vprašanje razočritev, kar pa je treba rešiti v skladu z vsemi drugimi problemi, z obravnavanjem vprašanja Nemčije, kolektivne varnosti itd.

Na vprašanje o izmenjavi obiska predsednika Tita in premiera Nehruja in vlogi naše vlade in narodov v svetovni zgodovini sedanjega časa, je predsednik Tito odgovoril, da je naše stališče v zunanjji politiki vedno stališče miroljubnega dežela. Ta naša politika je bila vedno deležna najboljšega odziva pri vseh ostalih miroljubnih narodih sveta. Pri tem je maršal Tito poudaril, da ima moralni činitelj v svetu čedalj večjo vlogo in to moralno moč ima lahko tudi majhna dežela, katere narodi so trdno odločeni delati za ohranitev miru.

Amerikance je še zanimalo, kakšne so bistvene razlike med sovjetskim in jugoslovanskim komunizmom. Na to vprašanje je naš predsednik odgovoril, da bi raje govoril o različnih sistemih med Sovjetsko zvezzo in Jugoslavijo. Te razlike so sicer dokaj velike, vendar ne takšne, da bi morali biti SZ in Jugo-

ameriški veleposlanik dobiti jambstva, da se Kitajska ne bo poslužila v formoškem sporu orožja, Američani pa bi v zamenjavo prepričali Cang Kaj Seka, naj bi umaknil svoje čete iz nekaterih otokov ob kitajski obali.

Predvsem pa bi se moral v Ženevi in tudi na poznejših morebitnih sestankih izkristalizirati ameriško stališče do priznanja in sprejema Ljudske republike Kitajske v Organizacijo Združenih narodov. To vprašanje se vleče iz leta v leto kot predmet številnih razburljivih razprav med delegacijami posameznih držav na zasedanjih OZN. Ogromne napredku človeštva pa je nejasno in nerazumljivo, da zastopa Kitajska Cang Kaj Sek, ne pa petinska vlada, ki predstavlja pol milijarde ljudi. Kitajski zunanjki minister Cu En Laj je popularna upravljivo dejal, da se OZN ne more ponašati z univerzalnostjo, če Kitajska ni njen član.

Pot do trdnega miru v Aziji bo še zelo trnjeva, vendar je treba upoštevati, da je danes v spremenjenem mednarodnem vzdusu vse večje upanje na uspeh. Tu ne gre samo za vprašanje ureditve kitajsko ameriških odnosov — čeprav je trenutno to najvažnejše vprašanje — ampak za mir v Aziji sploh. Vrsta držav se namreč trudi, da bi posredovali v sporih, ki jih direktno zanjo interesirane države ne morejo rešiti same. Naj omenimo samo potprežljivo prizadevanje Velike Britanije in zlasti Indije, da sta spravili glavna »nasprotnika« v Aziji za zeleno mizo v Ženevi. In končno še Nehrujevo spomenico Eisenhowera o skorajšnjem sklicanju konferenca o Aziji na najvišji ravni.

Jugoslavija zaradi tega sprti Stalinovi nasledniki v Sovjetski zvezzi so prav tako prišli do prepričanja, da ni nujno, da obstaja samo en tip kategoregakoli sistema in da si mora vsak narod sam določiti svojo lastno pot. Zdaj so vodilni ljudje v SZ priznali svojo zmoto in priznali Jugoslaviji pravico do graditve svojega lastnega notranjega življenja, obenem pa se popolnoma strinjajo z našo miroljubno zunanjou politiko, prav tako kot nimajo nič zoper naše prijateljske stike z zapadnimi državami. Tudi s tem so sovjetski voditelji potrdili, da žele mir. Enostansko povezovanje v izmenjavi dobrin ni dobro, je dejal tovarš Tito. Zato bo Jugoslavija sklepala trgovinske pogodbe na Zahodu in na Vzhodu, čeprav je naša težnja, da bi čimprej odpadla potreba po pomoči od zunaj. Sovjetska zvezda nam je črtala vse dolgove, ki so znašali kakih 90 milijonov dolarjev. To ni nikakršna vojna odškodnina, ampak pomeni, da so razumeli naše finančne težave. To je zelo realistični ukrep, ki je važen za naš nadaljnji razvoj.

V zvezi ponovne združitve Nemčije je bil predsednik Tito mnenja, da do zdaj tega ni bilo mogoče urešiti, kajti to delo gre postopoma. Tudi na ženevski konferenci so prišli do prepričanja, da je treba vse napore usmeriti v dokončno ureditev nemškega vprašanja. Toda Jugoslavija ima z Nemčijo slabe izkušnje, zato bi se najodločneje uprla, če bi bila obnovljena Nemčija kot vojaška sila, ki bi ogrožala bližnje dežele. Naša želja je, je dejal predsednik Tito, da se Nemčija sicer združi, toda da so dane potrebne garancije, da bo združena Nemčija ostala miroljubna in demokratična država. S tem v zvezi je tudi predlog o sistemu nevtralnih držav od Balkana do Jadrana, ki bi obsegal tudi Nemčijo, Avstrijo in Jugoslavijo. Maršal Tito je mnenja, da je to za državo, kakršna je Nemčija izključeno, kajti pasivna nevtralnost v svetu zdaj ni mogoča. Zato je bolje, da takih blokov ni, kajti posledica tega je vojaško grupiranje, kar predstavlja veliko proračunsko breme in nevarnost za mir.

O splošnem sistemu evropske varnosti, ki bi sčasoma zamenjal Atlantsko organizacijo in Vzhodno zvezzo, je maršal Tito mnenja, da sovjetski predlog ne zahteva razveljavljanja ne enega ne drugega, ampak predvideva postopno vzpostavitev kolektivne varnosti, iz katere ni izključena niti Amerika. Seveda je pri tem posebno vprašanje že Balkanski pakt, ki so ga sklenile tiste države, ki se čutijo ogrožene. Cim bo ta nevarnost prenehala, ne bo imel pakt več svojega namena. Balkanski pakt ni namreč organizacija agresivnega blaga, ampak sporazum prijateljskega sodelovanja med deželama z različnimi sistemami na miroljubni podlagi. V primeru nevarnosti pa bo balkanski pakt realna sila, čeprav skušamo z mirmi sodelovanjem odstraniti nevarnost spopadov med vsemi deželami.

Na vrsto je prišlo tudi tržaško vprašanje. Predsednik Tito je dejal, da je z ureditvijo tega spornega vprašanja odstraneno vse tisto, kar je zastrupljalo prijateljske stike med nami in med Italijo. Po drugi strani pa seveda ne moremo biti zadovoljni, da smo morali toliko žrtvovati. Toda če med Italijo in nami ne bo prihajalo več do sporov, potem je imela ta žrtev svoj smisel.

Amerikance so zanimali načrti naše vlade v zvezi z razvojem kmetijske politike in povečanjem kmetijske proizvodnje. Maršal Tito je na to vprašanje odgovoril, da smo se pri nas lotili kolektivizacije, toda da pri tem administrativna pot ni bila prava. Proizvodnja se s tem ni dvigala. Toda rešitev niso niti sedanja drobna gospodarstva, ki pozirajo samo sebe in ne morejo zavestiti potrebam prebivalstva po naših mestih in industrijskih središčih. Naša politika je zato, čim bolje opremiti sedanje zadruge in državna gospodarstva, ki jih že imamo. Skušamo jih čim bolj mehanizirati in povečati donos zemljišča.

(Nadaljevanje na 11. strani)

Prvi grozdi na Briču

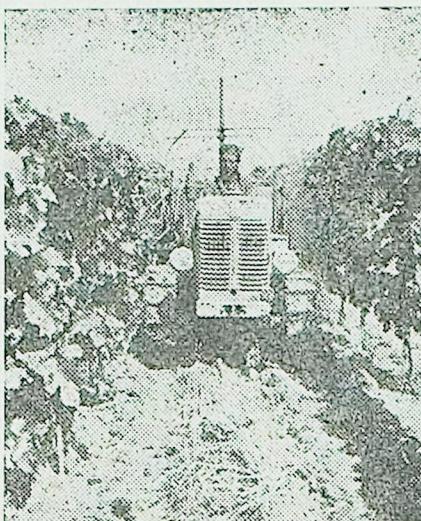
Komaj tri leta je od tega, kar so na Briču, na zapuščeni gmajni, zaraščeni z grmičevjem in divjo travo, zabilneli težki buldožerji. Ponoči in podnevi je odmevala njihova pesem daleč naokoli po dolini Dragomlje tja do Sečovelj, do šmarskih Poljan in Pomjanskega hriba, vse do Laborja in Topolovca, preko Brda in Vrmjaka do Škrusice in Momjana. Takrat so tamkaj ljudje marsikaj ugibali na račun Briča. Skoraj ni bilo verjeti, da bo postal nekaj ta zapuščeni vrh sredi vinorodnih istrskih gričev vrt sadja in grozdja. Preveč je Brič zapuščen. Nihče si ni drznil obračati njegovo prst. Zemlja pa je mirno počivala in redila divjad, le od časa do časa so semkaj zašli loveci in se veselili bogatega plena. Kar ljudje pomnijo, je bilo tako na Briču, ki je bil vedno jusrarska zemlja. Od tod tudi ime »komencela« — to so bile skupne parcele, ki so jih posamezni kmetje izkorisčali za sečnjo lesa in pašo. Toda gozd je tu le slabo uspeval in še slabša je bila paša. Zato so pučarski in koštobanski zadružniki sprizili zamisel, da bi Brič obdelali. To so z zadružnimi močmi tudi uresničili. Priskočila je na pomoč ludska oblast in danes je ves vrh zapuščenega Briča en sam vrt, posajen s trtami in sadnim drevjem.

»Petinsedemdeset tisoč zasajenih trt na površini osemindvajsetih hektarov, tri tisoč oljkovih dreves, bližu poldruži tisoč breskovih in hrup-

tegujemo le za delo v kraju, ki imajo ugodnejše prometne zveze in boljše pogoje za kulturo in zabavno izzivljvanje. Brič pa tega nima. Po dolgi in slabci cesti pripelje s težavo tjakaj avtomobil. Nekaj stanovanj in gospodarsko-upravno poslopje še dokončujejo. Te objekte gradit kmetijska zadružna iz Šmarj in za letošnjo trgatev predvidevajo, da bodo gotovi. Hlev za 20 glav goveje živine že služi svojemu namenu in rede v njem za zdaj šele 10 glav živine, ker ni dovolj krme. Vsekakor pa si prizadevajo, da bi hlev napolnil. Razen za vprego, rabijo živino tudi zaradi mleka in gnoja. Za posestvo kakršno je Brič, pa bo sčasoma tudi to premalo. Vinograde bodo res gnojili z zelenim gnojem, to se pravi s travami, ki vskrivajo dušik, vendar pa je potrebno kljub temu najmanj vsaka štiri leta gnojiti s hlevskim gnojem.

Zgradili bodo še skladišče za umetno gnojilo in zraven lopo za shrambo strojev. Na posestvu imajo sedaj traktor, ki ga uporabljajo za vse dela. Celo trte škopijo z njim. Pripada mu 200 litrski rezervoar, ki je opremljen s potrebnimi škopilnimi napravami. Škopljajte je takoj veliko lažje in hitrejše kot ono, ko mora človek prenašati na hrbitu po vinogradih škopilnicu, ki jo je treba še z roko poganjati. Za škopljaj-

nje trt so si uredili tudi dva bazena za vodo, tako da niso še za to v skrbah. Za okopavanje vinogradov bodo predvidoma še letos nabavili frezo. Nenehno pa težijo za tem,

da si pri delih čimborji pomagajo z agrotehničnimi sredstvi. Posestvo na Briču je vzorno vinogradniško gospodarstvo, ki pa svoj urejenosti in naprednem obdelovanju prav gotovo lahko služi za vzgled mnogim tovrstnim gospodarstvom širok naše domovine.

Vzgoja vajencev na Tolminskem

Nad 160 roditeljev, mojstrov in vajencev se je minulo nedeljo zbravljiv v dvorani tolminskega gledališča. Prišli so na roditeljski sestanek, ki ga sklical upravni odbor okrajne obrtnice Tolmin.

Udeležba sama, kakor tudi zanimanje, s katerim so navzoči spremjalni konferenco pričajo, da so roditeljski sestanki ne le potreben, mar več celo nujni. Vsekakor bo morala zbornica, ki se zaveda velike odgovornosti glede vzgoje potrebnega naraščanja, itake se tukaj sklicevati še v drugih večjih krajih in pogoste.

Predsednik zbornice Ciril Leban je imel referat o vzgoji obrtniškega in industrijskega naraščaja — o liku socialističnega delovnega mladincen. Navajal je vrline in lastnosti, s katerimi bi se moral ponašati tak mladinec. Važna je mravnostna vzgoje-

Prva seja novega občinskega odbora v Idriji

Priprave v zvezi z organizacijo bodoče idrijske komune so toliko napredoval, da je bila prejšnji petek prva seja novega občinskega odbora. Prisotovali so ji tudi zastopniki novovključenih predelov iz Spodnje Idrije, Črnega vrha, Godoviča in dežela cerkljanske občine. Novi ljudski odbor bo štel 43 članov.

Odbor MO Idrija je najprej rešil nekaj gospodarskih problemov mestnega značaja. Predvsem je razpravljal o dokončanju zgradbe »Trgovske hiše«, kjer bo že letos na razpolago nekaj stanovanj. Tako bo vsaj delno omiljena stanovanjska stiska. Težave so nastale pri finančiraju gradnje vodovoda, ker so stroški narasli nad predvideno vsoto. Gospodarski svet je imenoval komisijo, ki bo pregledala in pravilno ocenila glavne gradnje v mestu ter podvzeti potrebne korake za hitrejše dokončanje.

Prvo sejo novega občinskega odbora je vodil najstarejši odbornik Franc Lazar. Za predsednika novega odbora so izvolili Lada Božiča, dosedanjega predsednika gospodarskega sveta OLO Tolmin, za podpredsednika pa Janka Lukana iz Spodnje Idrije. Za tajnika je bil določen Stanko Murovec.

Novi odbor bo v avgustu ukrenil vse potrebitno, da bo zdržitev v novo komuno pravilno izvršena, in da bo lahko s prvim septembrom začela poslovanje. Mesto in okolica sta sedaj dobili potrebitno zaokroženo celote, ki odgovarja zemljepisnim, zgodovinskim in gospodarskim zahtevam področja. S tem so položeni temelji za uspešni razvoj idrijske komune. Za našo občino se začenja tako novo obdobje, ki bo gotovo še mnogo uspešnejše, kot je bilo dosedanje.

L. S.

škovi dreves — to je bilančna naših triletnih naporov«, je povedal upravnik posestva Marjan Pucner. Vse to so posadili na Briču in letos bodo že užili prve sadove svojega dela. Mlade trte, ki so jih sadili prvo leto, so letos prvič obložene. To so prvi grozdi na Briču in računajo, da bodo letos pridelali okrog pet tisoč litrov vina. Še več bodo nabrali paradižnikov — spomladi so posadili kar štirideset tisoč sadik. Vse to pa je razmeroma še skromen pridelek. Poglejmo, kaj predvidevajo za naprej. Po računih vinogradniškega tehnika bodo v zimeri letini pridelali na enem hektaru okrog šest tisoč litrov vina, — na osemindvajsetih torej 168 tisoč, kar je toliko, da bi lahko naložili vlek s sedmestajstimi vagoni. Pri današnjih cenah je to nič manj kot 16,8 milijonov dinarjev. Vsekakor lep dohodek, ki ga samo z vinom v najboljši letini niso dosegli še nikdar vsi vinogradniki skupaj iz vseh okoliških vasi kot so Krkavče, Puče, Koštobona, Škrusica, Pomjan, Labor, Kučibreg in Topolovec. Brič ima torej lepo prihodnost. Obsegata trijnapedeset hektarov obdelane površine in to take zemlje, ki je kot nalač za vinski trto, sadna drevesa in pa za povrtnino — kot paradižnik, papriko, zelje in drugo. Tudi krompir in pšenica bi na tej zemlji dobro uspevala. Toda za Brič se to ne izplača.

»Mi bomo gojili to, kar se nam najbolj ujetra«, je v razgovoru dejal Albin Goja, predsednik upravnega odbora posestva. Tudi pri nasadu vinskih sort so se odločili za refosk, malvazijo, merlot, tokaj in kerner. To so priznana istrska vina, ki jih poznajo daleč po svetu, — po meniju in oceni strokovnjakov pa so tudi za Brič najbolj prikladna.

Te dni, ko je zlasti veliko dela v vinogradih in paradižnikovih nasadih, je na Briču zelo živahnno. Na posestvu dela stalno 16 delavec, lahko pa bi tu našlo zaposlitev še več ljudi. Ker pa je kraj precej oddaljen od vasi in naselij, imajo težave tudi z delovno silo. V današnjih časih je že tako, da se po-

Kaj pa bertoški zadružniki?

Že dobrih pet let gospodari skupaj trinajst kmetov iz Bertokov, zadruženih v kmečko delovno zadružo. Znatne uspehe so zlasti dosegli pri urejanju velikih vinogradov, ki bodo v nekaj dneh rodili toliko, da bi se zadružniki lahko samo z njimi vzdrževali. Pet tisoč novih trt imajo, in od njih pričakujejo že letos nad dva milijona dohodka. Za češnje, paradižnik in druge povrtnine so že v tem letu prejeli nad milijon dñarjev. Še enkrat toliko pa jim bodo vrgli paprika in drugi pridelki, ki jih še niso pobrali. Razen tega so že letos prav tako prodali 3 in pol vagona zgodnjega krompirja. Predvidoma bo znašal letošnji dohodek bertoške KDZ nad šest milijonov dñarjev.

Za svoje delo so doslej prejemali letno povprečno okrog 3 milijone dñarjev poleg pšenice, koruze, krompirja in vina, kar jim je zadruža dajala z nad 50% popustum. Njihovo delo je bilo torej dobro plačano. Odyajali so še v razne skladde, tako da so nov, 5 ha velik vinograd zrigolali in zasadili z lastnimi sredstvi. Prav tako ima zadružna svoj socialni sklad. Če se kak zadružnik ponesreči pri delu ali pa zbole, mu zadružna plača zdravljene in povrne škodo iz tega skladu. Pri vsem tem pa kmečko delovno zadruži v Bertokih ni bilo treba najemati nikakršnih kreditov. Zanj so prosili v vseh petih letih samo takrat, ko jim je točno povzročila znatno škodo. Toda ta kredit so malone povrnili banki in imajo vsega samo že 75 tisoč din delga. Ob takih ugodnih bilanci in še lepši perspektivi bi človek pričakoval, da v bertoški KDZ nimajo nobenih težav in je vse v načlepšem redu. Vendar pa temu ni tako.

V letnih časih, ko jih poljska dela sema priganiajo, zadružniki ne gledejo na to, koliko ur dnevno dela. Mnogekrat ostanejo celo čez noč na polji. Tedaj so na vsak način upravičeni tudi do večjega zasluga. Tega jim tudi nihče ne osporava. Prizadevajo si tudi, da bi bili socialno zavarovani. To pa še ni uspelno za kmečke delovne zadruge in s tem se še vedno edla. Mnogekrat ostanejo celo čez noč na polji. Tedaj so na vsak način upravičeni tudi do večjega zasluga. Tega jim tudi nihče ne osporava. Prizadevajo si tudi, da bi bili socialno zavarovani. To pa še ni uspelno za kmečke delovne zadruge in s tem se še vedno edla. Čeprav je zadružna pripravljena poleg vseh delavcev plačevati tudi prispevek za zavarovanje. Sicer bo to vprašanje rešeno z zveznim zakonom o socialnem zavarovanju kmečkega prebivalstva, ki bo že na enem prihodnjih zasedenih pred Zvezno ljudsko skupščino. Širijo pa se gorovice, da bodo kmečko delovno zadružo v Bertokih reorganizirali v kmečko posestvo, s čemer pa zadružniki ne soglašajo. V zadruži se čutijo bolj sprošcene in se to ob veselju, ki ga kažejo za skumno gospodarjenje, izražajo zlasti v storilnosti. Med njimi ni takega, ki bi se odrekel temu ali

onemu. Zadružna zavest je globoko prodrla med bertoške zadružnike.

Najbolj pa so bertoški zadružniki v skrbah, ker bodo menda tudi na njihovih poljih gradili letališče in to prav v najbolj rodovitnem predelu njihove doline, med Sermynom in Bertoki. To je sicer glede na razvoj naših krajev koristno in nimač nič proti, toda žil jim je te zemlje. Oni jo bodo s tem zgubili okrog 10 ha in od tega 2 ha novih vinogradov, v katere so vložili toliko truda.

— a

Pismo uredništvu

ZA SEJMIŠČE IMAJO V CEKNEM BOLJ PRIKLADNO MESTO!

Rad hodim po naših krajih, najraji pa obiskujem naša večja občinska središča. Tako sem nedolgo tega prišel v Cerkno na Tolminskem. Ta prijazni trg mi je dobro v spominu še iz časov narodnoosvobodilne borbe, saj je bil središče osvobojenega ozemlja na Primorskem. Po novi upravni razdelitvi bo tu sedež cerkljanske komune.

Tisti dan je bil redni živinski sejem. Pred in za poslopjem sedanjega sedeža občinskega ljudskega odbora je bilo razvrščene večje številne živine, ki je mukala in se bodla z rogovi, v kolikor se ji to dopuščale verige in vrvi, s katerimi je bila privezana. Prodajalec in kupci so uporabljali vse svoje zgovorne možnosti, da bi dosegli čim boljšo ceno. Govorjenja, »glahnja«, mukanja in kričanja je bilo kar dovolj. Šel sem počasi ob vrsti živine in ljudi. Obstal sem pred spomenikom padlih borcev, ki so ga Cerkljani postavili v spomin vsem tistim, ki so izkravili v borbi za boljši svet na strnih pobočjih Porezna, Koče in drugih hribov ter po tesnih grapah Cerkljanske doline. Spomenik je eden najlepših, kar sem jih do sedaj videl.

Misljam, da bi bodoči odbor cerkljanske komune lahko izbral prostor za živinske sejme kje drugje. Nikar ni prav, da je na kraju, kjer stoji spomenik padlim za svobodo, tak živinski in človeški direndaj. Okrog tega trga naj bi nasadili vrsto lip, ki bi ta prostor zasenčile in oplešale. Če so tako lepo uredili strugo potoka Zapoška in ob njej uredili vrtove ter nasadili dreve, bodo še laže oplešati ta prostor. Živinski trg naj bi na prostoru pred gasilnim domom, ki je dovolj obširen, treba biti ga bilo le še osenčiti s primernim drevjem. Trg pred spomenikom naj bo kraj spomina in hvaležnosti do vseh padlih in ne živinsko sejnišče!

France Dolar

Komisijske novega OLO

(Nadaljevanje s 1. strani)

ko Korpar iz Postojne, člani Slavko Humar iz Postojne, Anton Vodopivec in Stane Benčič iz Kopra, Dušan Babič iz Izole, Stojan Cink, Milan Černec in Franc Cizej iz Kopra, Stane Lavrenčič iz Divače, Ciril Somšak iz Pirana, Franc Bitner iz Postojne.

KOMISIJE OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA — KOPER

I. KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA: Predsednik Martin Greif iz Kopra, člani Jakob Drakslar iz Sečovelj, Alfonz Grmek iz Sežane, Ernest Vatovec iz Kopra, Karel Grmek iz Postojne.

II. KOMISIJA ZA PROSNJE IN PRITOZBE: Predsednik Rado Pišot iz Kopra, člani Anton Gustinčič iz Il. Bistrice, Lado Fakin iz Sežane, Valerij Jakom in iz Kopra, Sonja Zabrič iz Sežane.

KOMISIJE OKRAJNEGA ZBORA

I. MANDATNO-IMUNITETNA KOMISIJA: Predsednik dr. Stanko Kovačič iz Kopra; člani Ivan Damej iz Pivke, Franc Kalc iz Sežane, Jože Pečar iz Divače, Ivan Požar iz Sv. Lucije.

II. KOMISIJA ZA GOSPODARSTVO: Predsednik Jakob Drakslar iz Sečovelj, člani Karel Grmek iz Postojne, Jože Bole iz Sežane, Jože Mahnič iz Sežane, Srečko Pečarič in Marko Rajner iz Kopra, Drago Grlič iz Pivke.

III. KOMISIJA ZA PREDPISE IN ORGANIZACIJSKA VPRASANJA: Predsednik Zoran Zlobec iz Izole; člani Miloš Grča iz Stanjela, Henrik Kastelic iz Sečovelj, Jože Kirn iz Il. Bistrice, Andrej Komljanec iz Izole, Jože Planinc, Vinko Presel iz Postojne.

IV. KOMISIJA ZA VPRASANJA DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJAJA: Predsednik Slavko Humar iz Postojne, člani Anton Božeglav iz Sežane, Iva Rozman iz Kopra, Jože Leban iz Sežane, Klavdij Vuk iz Portoroža.

GOSPODARSKE VESTI IZ GORIŠKEGA

Na Goriškem imajo razne stoke obrtništva že staro tradicijo, ki se ga do dvesto in tudi več let nazaj. Taka je Kovaška zadruga v Lokovcu nad Čepovanom, ki je po osvoboditvi zelo izpolnila svoje izdelke. Prešla je od izdelovanja žebeljev, nožičev, sovčev in rančičev na izdelovanje finega orodja. Tako izdelujejo sedaj kar 11 vrst svedrov za les, rezilnike, sadarske škarje in drugo kmečko orodje. Člani zadruge so na raznih razstavah dosegli zaslужeno priznanje za dobro in precizno izdelavo svojih izdelkov.

Letos bo v Ljubljani od 24. septembra do 9. oktobra obrtniški velesejem. To bo lepa priložnost, da bodo svoje izdelke lahko razstavila razna obrtniška podjetja, ki jih je na Goriškem precej. Razstavljalna bo že omenjena Kovaška zadruga v Lokovcu, kraški kamnoseki in obdelovalci kamna, kmetijska zadruga »Cieibank« iz Mírna pri Gorici, mizarške delavnice v Črnem vrhu in Čepovanu in izdelovalci poljedelskega orodja iz Lokavca pri Ajdovščini. Vsa ta obrtniška podjetja in številni obrtniki so že prijavili svojo udeležbo na velesejmu.

O pomanjkanju stanovanj govori jo danes povsod. Gradska podjetja imajo toliko naročil, da ne morejo zlepiti ustrezni vsem prosilcem. Nič čudnega, če je tako tudi v Novi Gorici, ki je pravzaprav šele v razvoju. Da bi zagotovil primerena stanovanja vsaj za najbolj potreben, bo okrajni ljudski odbor Gorica delil iz kreditnega sklada 58 milijonov dinarjev za gradnjo stanovanjskih hiš. Del teh sredstev bodo uporabili za dograditev stanovanjskih blokov v Novi Gorici in v Šempeter-

Čekovnik nad Idrijo

Naj se z nekaj vrstami oglasimo tudi prebivalci Čekovnika. Med narodnoosvobodilno borbo so se tu radi ustavljeni partizani in smo bili veseli, če so se ustavili za nekaj dni. V naše gozdne samote so prinesli vsaj nekaj življenja. Po osvoboditvi se je življenje povrnilo v normalni tir. Nič velikega nismo doživeli. Šele te dni, ko smo zvedeli, da so nekje proučevali možnosti, da bi tudi v naš kraj napeljali elektriko, je bil za nas praznik. Slišali smo, da že izdelujejo načrte še da bodo kmalu pričeli s pripravljalnimi deli. Upamo, da bomo kmalu lahko poročali, kako potekajo dela pri elektrifikaciji.

C.

Letovanje tolminskih otrok pri morju

Izletniki, ki se sprehajajo po slikeviti poti med Piranom in Fieso, občudujejo dan za dnem veseli živžav ob obal. 182 otrok je tu pod skrbnim varstvom svojih vzgojitev. Kar velik del plaže zavzamejo, ko pridejo iz Pirana, zvečer pa se vračajo nazaj.

Otroci so prišli iz vseh tolminskih vasi, od Boškega in Breginjskega kota, pa tja do cerkljanskih in idrijskih hribov. Mnogi so prvič pri morju. Ko so ga prvič ugledali iz avtobusa, so se užgale njihove oči od začudenja in velikega doživetja. Ob izstopu z avtobusa so se mu s plašnimi koraki približali.

Zdaj so se že privadili in nekateri celo plavajo, vsi pa z mladostno neugnanostjo čofotajo po vodi. Razgibanlo življenje jim vzbuja tek, da hitro izpraznijo polne krožnike. Pridobili si bodo zdravje za dolgo časa, ker so bili izbrani pravisti, ki so bili zdravja in okreplila pri morju najbolj potrebnai.

Sežana

V Sežani so v ponedeljek gostovali člani kulturno prosvetnega društva »Bazovica« iz Reke. Priredili so izbran koncert slovenskih in hravatskih pesmi. Skupno s člani društva »Bazovica« so prišli tudi člani reškega narodnega gledališča. Nastopila sta sopranistka Rožica Kozemova in basist Jože Gostiša, na klavirju pa ju je spremjal Bruno Čimbrija. Številni poslušalci so nastopajoče nagradili s prisrčnim in navdušenim aplavzom.

Ta koncert je bil za Sežance velik kulturni dogodek.

K. L.

tru, 15 milijonov pa je določenih za dograditev stanovanjskega bloka v Dobrovem v Brdih in za zgradbo mestne občine Gorica.

Tudi med privatniki je veliko zanimanje za gradnjo manjših hiš. Ti bodo dobili okrog 9 milijonov dinarjev kredita, kar pa bo le delno zadostovalo. Interesentov je za najmanj 30 milijonov dinarjev.

*

Mladim gospodinjam goriškega okraja bo gotovo ustrezeno, ko bodo zvedele, da bo okrajni odbor Zveze zadružnic organiziral več gospodinjskih tečajev. Tako bo v Goriških Brdih tečaj za vkuhanje sadja in zelenjave. V Vinodolu (Dornbergu), Vrtovinu, Lokovcu nad Čepovanom in v Idriji bodo krojnošivilski tečaji. V Kanalu ob Soči in v Bukovici pa bodo odprli trimesečne gospodinjske šole. Mlade gospodinje in kmečka dekleta se bodo gotovo v večjem številu priglasile za obisk teh turističnih tečajev.

Krkavče

V Krkavčah je nekdanja Lega nazionale pred petdesetimi leti zgradila šolo, ki naj bi služila za potujevanje naših otrok. Solo je Lega zgradila tako, kot je najbolj ustrezala njenim namenom. Njena notranja ureditev je zdaj pomanjkljiva, bila je celo brez vodnjaka.

Na pobudo vaškega šolskega odbora so pred dobrim mesecem začeli graditi zraven šole vodnjak. Svet za prosveto in kulturo okrajnega LO in občinski ljudski odbor Smarje sta dala na razpolago potrebna sredstva. Sola je tako dobila vodnjak. Sedaj bo olajšano čiščenje prostorov, za kar so morali prej nositi vodo od studenca sredi vasi. Vodo bodo uporabili tudi za zaviranje vrtu pred šolo.

Rabuße pri Škofijah

V tem naselju živi štirinajst družin, ki imajo sicer po vseh hišah napeljalo elektriko, vendar pa je to tako šibak, da ga ne morejo uporabljati za električne kuhalnice, likanje perila in podobno. Radiosprejemnikov ne morejo uporabljati, ker skoro ne slišijo glasu. Vzrok temu je dvofazni tok, medtem ko imajo drugod trofaznega. Za просili so podjetje »Selvgev« v Kopru, da bi izvršilo spremembo toka, vendar je ostalo vse pri obljubi. Prebivalci so pripravljeni sami poravnati stroške, ki bi bili okrog 40.000 din.

Cebelarji pri sladkem opravilu

Dobra čebelja paša

Ugodne vremenske razmere in padavine vplivajo na rast in razvoj medonosnih rastlin in rož. Cebelarji v Istri, na Krasu, v Brkinih, na Postojnskem in drugod so zelo zadovoljni z letosnjim pašom. Na Krasu medonosne rastline tako medijo, da nabere močna čebelja družina do dva kg medu na dan. V Istri je bila dobra že pomladanska paša na akciji in ni slabia niti sedaj v poletnih mesecih. Poznani istrski čebeljar Ivan Sabadin iz Vanganela je pred dnevi odvezel čebelam več stotov najboljšega cvetličnega medu. Tudi člani Kmečke delovne zadruge v Gabrovici so sporočili, da so jim čebele nabrale izredno veliko medu. V Postojni so nekemu čebelaru, ki imata 60 žnidarščevih panjev, nabrale čebele v štirinajstih dneh 125 stotov medu na hojah, ki so letos v tem okolišu tako medile, da tega ne pomnijo najstarejši čebeljarji.

Po več letih se je letos vendarle nasmehnila tudi čebelarjem »sladka sreča«, da se izrazimo v njihovem jeziku. Ce bo vreme še nadalje tako ugodno, bodo čebele dobile dobro pašo tudi na ajdi in zadnjih jesenskih medonosnih rožah.

Opatje selo

V nedeljo bomo v Opatjem selu imeli domači vaški praznik Prosvetno društvo »Kras« bo priredilo slavnostno akademijo. Dopoldne bomo počastili spomin padlih borcev s polaganjem vencev na grobove, popoldne pa bo ljudska zabava s tombolo.

G.

Ozapci in nova meja

Vse od osvoboditve sem se borigo z velikimi gospodarskimi težavami. Nova meja nam je vzelu glavno prometno zvezo čez Plavje v Koper. Pred vojno bi našo vas lahko imenovali vrt za pridelovanje radiča. Tega smo pridelali velike količine in ga prodajali v Trst. Pridelovanje radiča je prinašalo našim kmetovalcem velike gospodarske konisti. Ko so nas z novo mejo odrezali, je pridelovanje radiča postal negospodarsko. V Sloveniji ni povpraševanja po radiču, ker pridelajo dovolj mehke solate. Skoro v vseh nekdajnih vrtovih raste danes trava.

Nove gospodarske razmere, v katerih smo se znašli po sili, so močno vplivale na razpoloženje prebivalcev. Začeli so odhajati v druge kraje. Od 450 prebivalcev, kolikor jih je štela naša vas pred vojno, jih živi v Ospu le še okrog 240.

Težave imamo tudi s prodajo mleka, ki ga moramo sami voziti v Črni kal. Stroški prevoza gredo se

Koper

V nedeljo so bile v Kopru nadomestne volitve v ljudski odbor mestne občine. Prebivalci prve, tretje in četrte mestne četrti so izvolili za vsako četrt po enega odbornika. Volilna udeležba je bila na vseh treh voliščih zelo dobra in je večina vpisanih volilcev že v doppoldanskih urah izvršila svojo dolžnost. V prvi volilni enoti je bil izvoljen v ljudski odbor mestne občine Lado Polhar, direktor radia-Koper, v tretji volilni enoti Milan Černec, uslužbenec Tomosa, v četrti pa dr. Ivo Kastelic.

Ajdovščina

Naš mladinski pevski zbor, ki ga sestavljajo dijaki gimnazije in šteje 60 članov, je v nedeljo odpotoval na dvajsetdnevno letovanje in oddih v Malinsko na otok Krk. Ta oddih bo zbor izrabil za obisk mest ob naši obali. V načrtu imajo obisk mest vse do Splita in po možnosti celo do Dubrovnika. Met letovanjem bo zbor priredil več samostojnih koncertov jugoslovenskih narodnih pesmi pod vodstvom dirigenta Cene Matičiča. V septembru bo zbor obiskal tudi Bosno.

—čič—

Živinozdravnikove težave

Da bi se le ne ponavljala vsako leto ta »istorija« o prašiči rdečici, živinozdravniku in »njegovem« avtomobilu. Njegovem v navednicah, ker ga nima . . .

Kmetje se na sestankih pritožujejo, da živinozdravnik ne pride ceprav so za to prosili. Razumljiva je zaskrbljenost kmetov, ker nastane velika škoda, če pogine en sam prašič.

Delo veterinarja na terenu je v sezoni cepljenja zelo ovirano, ker nimata na razpolago primerrega prevoznega sredstva. Veterinar se mora še vedno posluževati avtotaksi. Dogodi se tudi, da veterinar, ki pride na teren, ne ve, katere prašiče naj cepli, ker občinski ljudski odbori niso organizirali dela tako, da bi v najkrajšem času in z najmanjimi stroški opravili cepljenje. Kmetje morajo vedeti, da je treba cepljivo pravočasno naročiti in je njegova učinkovitost kratkotrajna.

Omeniti moramo, da so iz občine Smarje poslali seznam prašičev samo za Puče. V Marezigah, pri Sv. Antonu, v Izoli in v Dekanah pa je bilo delo dobri organizirano. Kmetje so komaj čakali veterinarja in je cepljenje šlo hitro ob rok. Kjer pa tega niso storili, je naravno, da veterinar ni vedel, kam naj se obrne. Ponkod se kmetje izgovarjajo živinozdravniku: »... ni doma gospodarja, bomo videli, dajte nam raje otrobov, cepljenje je drag«, in podobno. Vse to pa so samo jalovi izgovori. Stroški za cepljenje enega prašiča znašajo le 150 dinarjev, kar odgovarja sedanji ceni pol kg

masti, ali enega listra vina. (Kmet pa lahko izgubi 40 in še več kg masti in še več mesa, če mu prašič pogine, ker ga ni dal cepliti). Zgodilo se je, da kmet ni mogel plačati, pa mu je veterinar cepil prašiča tudi zaston.

Vse navedeno naj upoštevajo tisti, ki se tako radi pritožujejo. Določen veterinar je zelo odgovorn in se tega sam tudi dobro zaveda. Vsem pa bo mogel ustrezti šele tedaj, ko bo imel na razpolago lastno vozilo.

Regulacija hudournika „Globoki potok“

Pred dvema mesecema je 30 delavcev podjetja za regulacijo hudournikov iz Ljubljane začelo v deli pri regulaciji hudournika »Globoki potok« pri Rižani. Za ta dela je letos na razpolago 16 milijonov dinarjev. Hudournik »Globoki potok« ima izvir pod Tinjanom in se ob nenadnih nalinjih razdvija v vseuniverzitativi hudournik. V stoletjih je izdeloval globoko grapo na sončnem pobočju Tinjanskega hriba med Rižano in Dekani. Delavci so že zgradili veliko, 49 metrov dolgo in šest metrov visoko kamnitno pregradbo. Takih in manjših pregrad bodo zgradili še več. Dela bodo trajala dve leti.

Ljudje v bližnji okolici ne razumejo pomena teh del, ki bodo prinesli do veljave šele več let. Pravijo, da bi raje zgradili hiše s tistim denarjem, ki je določen za regulacijo. Dovolj je, da pogledajo, kaj je hudournik napravil v stoletjih in kaj bi lahko napravil. Danes je ogrožena nova cesta pri Stari hiši in polje, ki je pod cesto ob Rižani. Denar, vložen v to delo, bo dobro naložen.

Kaj pa vodnjak v Črnom kalu?

V Črnom kalu je vedno bolj živo, odkar so začeli graditi novo cesto Rižana—Senožeče. Prej tiha vasica je priča živahnemu prometu, ki je dneva in dan narašča. Prav pozna se, da smo ob veliki magistrali.

Gadnja nove ceste skozi našo vas pa je zaradi majhnega nesporazuma ali napačnega ravnanja nekaterih z našim vodnjakom vzbudila precej nevolje. Zadeva je naslednja:

V vasi imamo vodnjak, kamor se zbirajo voda iz studenca. Ta vodnjak je z gradnjo ceste prišel pod cestico. Delavci so odstranili gornji del pokrova s prizavo za dviganje vode iz vodnjaka in odprtino zabetonirali. V nadomestilo pa so zgradili stranski betonski dohod, kamor bodo postavili črpalko. Z vsem tem smo kar zadovoljni, saj bo črpanje vode iz vodnjaka še olajšano. Naročne pa je to, da so ta betonski dohod hoteli zabetonirati, ne da bi prej očistili vodnjak. Med delom se je v vodnjaku nabralo polno kamnja, kosov desk in druge šare. Še od prej pa je na dnu cel kup zemlje. Zahvaljujmo, da nam vodnjak očistijo, predno bi zabetonirali ta dohod. Prav tako smo zahvaljujmo, naj pride sanitarna inšpekcijska, da ugotovi, če je voda zdrava. Ker smo odločeno nastopili, smo dosegli le to, da so delo ustavili. Želimo, naj bi zadevo uredili tako, da bomo zadovoljni vsemi.

Član KZ Črni kal

NOVA TURISTIČNA PROGA PORTOROŽ - GRAZ

Avtopodjetje »Slavnik« v Kopru je z dnem 30. julijem odprlo novo turistično progo Portorož—Graz v Avstriji. Proga pelje zkozi mesta Portorož, Koper, Postojna, Ljubljana, Celje, Maribor, Sentilj, Graz. Obratuje dvakrat tedensko. Iz Portoroža odhaja vsako sredo in soboto ob 4.50 uri, iz Kopra ob 5.15 uri in pride v Graz ob 14.20 uri. V Mariboru stoji avtobus eno uro, tako da potniki lahko obudejo. Iz Graza odhaja avtobus vsak četrtek in nedelja ob 11. uri in pride v Koper ob 21.05 uri, v Portorož pa ob 21.35 uri.

Vozna cena Portorož—Graz je 1755 din, Koper—Graz pa 1675 din. Isto velja za povratek. Ce v avtobusu niso zasedena vse mesta, lahko potujejo s tem avtobusom tudi potniki, namenjeni v Maribor, Celje ali Ljubljano.

Ob tretji številki „Borov“

Tehnica in resna publicistica je dejansko jedro tretje številke »Borov«, ki je od doslej izšlih dacomencenih številk najboljša. To je vsekakor vzpodbudno dejstvo za nadaljnjo rast te naše primorske kulturno-literarne revije, čeprav bi moralna redakcija v bodoče še poostriči kriterij za objavo, kar zlasti velja za poezijo. To bo ugledu revije le koristilo.

Tretjo številko odlikuje tudi dobra proza, kar velja zlasti za Daneta Lokarja, Lojzeta Kovačiča in Irmo Kacina. Velja pa celo za začetniške literarne poizkuse, kot je crtica Borova Boroviča »Težave urarja Potratnika«. In kakor pomeni proza napredok v kvaliteti, je poezija slaba (razen Mihe Klinarja) in ne preseže meja konvencionalnih, bledih začetniških poskusov.

Omenili smo že tri najpomembnejše avtorje pripovednih prispevkov v tretji številki »Borov«. Ilkbaro Lojzeta Kovačiča je skica iz vojaškega dnevnika, trdno grajena crtica, ki jo odlikuje natancnost opazovanja v usakdanjem življenju in skoraj virtuozični izrazni jezik. Te svoje odlike je Kovačič že izpričal v znanih »Ljubljanskih razglednicah«. Pri izredno plastični crticni Danetu Lokarju »Karambol ob cesti« (ki se bo še nadaljeval), odtehta bogat in sočen primorski lokalni kolorit stilistične in jezikovne površnosti. »Karambol ob cesti« je ponoven dokaz, da imajo »Boris v Lokarju pomembnejšega literarnega sodelavca. Novela »Maščevanje« Irma Kacina dokaj izvirno in zanimivo obdeluje staro literarno temo maščevanja. V primeri z njenimi dokaj zmedenimi »Slikami v drugi številki »Borov«, kaže »Maščevanje« znaten napredok. Zdi se, da raste Irma Kacin v upoštevanju vredno literarno ime povejne generacije slovenskih književnic.

Omenili smo tudi že tehnotnost publicističnih prispevkov. Na prvem mestu moramo vsekakor omeniti obširno razpravo v nadaljevanjih dr. Stanka Peterina »Spomenica o sočasju«. Ob določbah mirovne pogodbe z Italijo analizira in pojasnjuje posamezne člene te pomembne diplomatske in mednarodno-pravne študije. Prof. France Dobrovoljc, upravnik Slovenske knjižnice v Ljubljani, s člankom »Literarno delo Franceta Bevka v prevodu«, nadaljuje svoje literarno-zgodovinsko razpravo o slovenski besedi v prevodu, kar je začel objavljanje že v drugi številki »Borov« s prispevkom o delu Alojza Gradnika. Od ostalih prispevkov moramo omeniti predvsem Marjanovo recenzijo mladinske povesti primorskoga rojaka Sašo Vučega »Škorenček Matevžek«. Brecelj tehno analizira oddike Vugovega pisana, ki so predvsem v stilu ter plastičnem in sočnem primorskuje, pogrešamo pa podrobnejše analize slabih strani Vugovega dela. Tej recenziji stoji ob strani Roberta Hlavatyja likovna podoba slikarja Lojzeta Spacala. To je umetnički in človeški portret modernega slikarja, zagovor tako imenovane »moderne umetnosti«. Aktualnost članka je v tem, da je prav sedaj v Portorožu retrospektivna razstava Spacalovih del. O Ocvirkovi komediji »Tretje ležišče« v izvedbi Gledališča Slovenskega Primorja je objavil Milan Lindič recenzijo, ki ji kujub komplikiranosti in prezasičenosti miselnih asocijacij in zaključek ne moremo odrekati, da je v jedru zadela in pravilno vrednotila Ocvirkovo delo. V

stilu bolj poljudno in zato tudi jasneje je poročilo D. H. ob pesniški zbirki Janeza Menarta »Prva jesen«.

Na splošno torej lahko rečemo o tretji številki »Borov«, da pomeni razceselj napredok. Brez dvoma je ta naša primorska revija, ki se jo podrobla iz plemenitega idealizma in mladostnega zanosa primorske literarne generacije, že pognala svoje zdrave in črste korenine. Če bo uredniškemu odboru v bodoče uspeло še bolj razširiti kulturno območje prispevkov, vsebine in sodelavcev, se bo sčasoma razrasla v tehtno kulturno revijo, ki jo na Primorskem zelo potrebujemo. To pa je tudi zadosten razlog za simpatije, pomoč in oporo, ki smo jo dolžni uredniškemu odboru in »Borom«. s. d.

Rihard Jakopič: Avtoportret

Med novimi knjigami

FRANCE BEVK: IZBRANI SPISI, IV. KNJIGA

Ob 60. letnici pisatelja Franca Bevka je Državna založba Slovenije začela že leta 1951 z izdajo njegovega Izbranega dela, ki bo izšlo v 15 zvezkih v redakciji samega avtorja in dr. Franceta Koblarja. Zdaj je izšla IV. knjiga, ki vsebuje 3 povesti: LJUDJE POD OSOJNIKOM, KRIVDA in SREBRNIKI.

V prvih treh knjigah Izbranih spisov smo že videli, kako različno je France Bevk snoval svoje leposlovno delo. Ureditev Izbranega dela je krenulošča Kot večina naših pripovednikov, je tudi Bevk začel s povižjo in s krajo prozo. To je tudi vsebina prve knjige. Drugi zvezek objavlja že daljše Bevkove stvaritve, kot so Muke gospa Vere, Julijan Sever, Hiša v strugi in Bridka ljubezen. Tretji zvezek že zajema obdobje pisateljevega dozorevanja: Kresna noč, Vihar, Soha sv. Boštjana, Tuje dete in krajše novele. Četrta knjiga ima do sedaj prav posebno mesto. Ne nadaljuje samo domačiško-romantične snovi, ampak že potrjuje pisateljev razvoj v realistični smeri.

Leta 1925 je izdala književna zadruga Goriška Matica roman Smrt pred hišo. Takrat je v pisatelju prevladovala impresionistična poetičnost, delu pa se je poznała tudi naglica, s katero je pisal. Tako je avtor čez 10 let roman predelal v povest Ljudje pod Osojnikom. Snov zajema življenje treh rodov v štirih sosednjih hišah in priklučuje še nekaj bližnje okolice. Drugo delo Krivda, je izšlo prvič leta 1929 v Trstu pri založbi književne družine »Luč«. Povest kaže že zrelo stopnjo Bevkovega pripovedovanja. Prvotno je bila to snov za dramo, ki je pozneje pridobila sedanji povestni značaj. Povest odlikuje predvsem psihološka dogmatost, iz katere poteka dejanje, in nizvana prizadetost, s katero spremjamajo ljudi. Tretje delo, objavljeno v IV. knjigi Izbranih spisov je nastalo leta 1928, ko je pod naslovom Skrinja s srebrnimi izhajalo v goriškem družinskem listu »Naš glas«. Delo je doživel tri spremembe. To je povest o denarju v samotni hiši, ki se konča presenetljivo kakor novela. Opisuje poseben hribovski svet pod gorami od Bleba do Porezna, zgodbo samotarskih ljudi in njihovo srečanje z malovrednim nižinskim svetom.

Izdaja Izbranega dela Franceta

Bevka predstavlja brez dvoma zelo pomemben kulturni dogodek. Po svoji zasnovi in po že doslej izšlih zvezkih kaže, da bo to monumentalno delo, ki nam bo v celoti prikazalo Bevkovo ustvarjalno delo. V ta izbor niso vključeni Bevkovi mladiški spisi, ki izhajajo posebej pri založbi Mladinske knjige. Vse knjige Bevkovega izbranega dela je opremil z izčrpnimi in tehnimi pripombami dr. Franceta Koblarja. Nazorno pojasnjuje genezo dela, sočasno kritiko in različne variante. Tolikanj skrbnega in natancnega izbora svojega dela ni doslej doživel nihče od slovenskih avtorjev še za svojega življenja. Tako bomo lahko dokončno spoznali delo Franceta Bevka, tega tako svojstvenega in priljubljenega slovenskega pisatelja.

Kulturni drobiž

SLIKAR LOJZE SPACAL
RAZSTAVLJA V PORTOROŽU

V soboto, 30. VII. je bila v Ljudskem domu v Portorožu svečana otvoritev retrospektivne razstave tržaškega rojaka, slikarja Lojzeja Spacala. Razstava je v imenu Zvezde prosvetnih društev v Kopru otvoril ravnatelj koprskega muzeja Emil Smole, nakar je imel krajši govor dr. Robert Hlavaty o Spacalu in v Portorožu si je ogledalo veliko domačih in tujih obiskovalcev, ki se zelo pohvalno izražajo o Spacalovih slikah.

V tork, dne 2. t. m. je imel v mali dvorani gledališča v Kopru predavanje z barvnimi diapositivimi umetnostni zgodovinar dr. Fran Sijane, ki je govoril o Spacalu in o problemih sodobne umetnosti.

SLOVENSKI OKTET NAJBOLJSI
NA MEDNARODNEM TEKMOVANJU V LLANGOLENU

V Llangolenu (Anglija) je bil v prvih dneh prejšnjega meseca tradicionalni glasbeni festival, na katerem je sodelovalo 157 zborov in 19 plesnih skupin iz 18 držav Evrope in Amerike. Najboljši zbor je bil Slovenski oktet, ki mu pa niso prisodili prve nagrade, ker je bilo to tekmovanje amaterjev in ne profesionalcev.

Toda vseeno je Slovenski oktet dosegel ogromen uspeh: dve zmagi v tekmovanju zborov in snemanje na BBC v Londonu. Na nekem koncertu ni publike prenehala aplavzirati niti na večkraten poziv napovedovalca. Jugoslovenski pesmi so si že zeleli še in še.

NAS ANSAMBEL »KOLO«
V SOVJETSKI ZVEZI

Ansambel jugoslovenskih plesov in pesmi »Kolo« je na gostovanju v SZ doživel velik uspeh. Pred visokimi sovjetskimi in jugoslovenskimi političnimi in kulturnimi predstavniki so morali člani ansambla večkrat ponoviti nekatere točke v letnem gledališču »Ermitaž«.

Remigij Bratož: Mlin na Muri

Tretja poletna prireditev v Kopru

V seriji umetniških večerov, ki jih prireja Turistično-olepševalno društvo v Kopru, predstavlja tretja prireditev precejšnje razočaranje. Morda je kriva v tem, da smo pričakovali od folklorne skupine »Ivo Lola Ribar« veliko več, kot pa nam je nudila, ker smo že nekako navajeni, da so plesne skupine, ki gostujejo v inozemstvu, vsaj ene izmed boljših, če ne najboljše. Zadnja prireditev je bila precej hladen tuš na vsa pričakovanja. Nekdo mi je rekel, da je skupina utrujena in navelicanata nastopov in gostovanj. Morda je to res, vendar to ne opravičuje medlosti nastopa in vedenja nekaterih članov skupine, ki so na odru — slabo povedano, koketirali med seboj. V tem pogledu utrujenosti vsekakor ni bilo videti.

Pred letom dni sem videl nastop skupine »Tanecu«. Tam je bilo toličko elementarnosti in vroče življenske sile, da je tudi neuk gledalec razumel, da gre za resnično umetnostno bogastvo, za ljudsko umetnost, ki je ni mogeo zatajiti in ne potvartjati. Ce zdaj primerjamo to, doživetje z zadnjo umetniško prireditvijo v Kopru, je razlika porazna. Na eni strani toličko iskrenega občutja in resnične moči, na drugi pa bleda, brezmočna priedrafa tistega, kar bi moral biti original. Vedno znova dobivam vtis, da razni vslavni gostje gledajo na koprsko občinstvo zviška, kot na neko gmočo, ki prave umetnosti ne bo nikdar dojela in je zanjo pravzaprav vse dobro, ker tako ali tako nitesar ne razume. Zanimivo pa je dejstvo, da tega vtisa ni nikoli pri skupinah, ki v resnici nekaj pomenijo. Bržko ne zato, ker se dobro zavedajo svo-

jega poslanstva. Kakorkoli, folklor na skupino »Ivo Lola Ribar« ne more beležiti svojega nastopa v Kopru kot pomemben uspeh.

Sporoč je obsegal vrsto plesov in pesmi iz raznih predelov Jugoslavije, razen Slovenije. Program sem po sebi ni bil slabo sestavljen, nač pa je treba grajati koreografa, očima njegovo zamisel, ker je iz posameznih plesov nasično ustvaril operetto podobno in se v vsakem pozledu znatno oddaljil od prvine. Znaten primer tega priredanja je zlasti zadnji ples, ki je bil že skoraj varietejski. Združev različnih folklornih elementov — pristnih ali ponarejenih — je morda za inozemce kar zanimiva atrakcija, za nas pa pomeni profanacijo in nepoštenost do zaklada ljudske umetnosti. To, kar je narod branil tisočletje in še več, naj ostane takšno, kakršno je. Z opredelimi priredbami ni mogoče izboljšati, temveč le pokvariti ono, kar je v resnici mnogo močnejše in — če hocete — bolj iskreno.

Kakor plesni, tako tudi glasbeni del ni dosegel onega uspeha, ki bi ga lahko imel. Sicer moram vsekakor pohvaliti obe orkestralni skupini, ki sta spremnili pevce in plesalce dokaj apartno, zanesljivo, z lesnim tonom in močnim občutkom za nenavadne ritme, vse graje pa je vreden izbor solist, ki nikakor ne sodijo na tako mesto. Ne glede na to, da nobeno ne poje s šolanim glasom, kar je vsekakor škoda, je tudi njihova glasovna moč tako minimalna, tiskanaj sibka in revna, da bi bilo skoraj nujno, umakniti ta del s sporeda.

H koncu bi bilo potrebljeno opozoriti tudi prireditelje, da je pritek teh večerov odločno prepozen, zlasti zato, ker so med občinstvom tudi otroci. Nerazumljivo je, da se je zadnji umetniški večer pritek še ob pol desetih zvečer, menda zaradi radijskega prenosa. Prav tako se je vsled prenosa spremenil celotni program, čeprav so ga tiskali in prodajali. Mislim, da je to bila napaka, ki jo je večina ljudi razumela kot nemarnost in težko odustitljivo omaševanje. Oder na koprskem trgu je bil za plesno prireditev prenizek, ker je bil viden le do tretje vrste sedežev. Na takšne stvari bo treba v prihodnje bolj paziti. Ce zrtvujemo tolikšne vsole za kulturne prireditve, polem naj bodo tega vsaj vredne.

Vladimir Lovc

Raziskovanje Krasa v idrijskem predelu

Inštitut za raziskovanje Krasa iz Postojne je te dni zaključil prvo fazo raziskovalnih del na idrijskem področju. Raziskovanje je vršil sodelovanjem Mestnega muzeja v Idriji. Ze prva dela so pokazala, da je tudi v našem predelu mnogo krasnih zanimivosti in jam, čeprav leži na meji z alpskim svetom. Pred raziskovalci se je pojavilo toliko novih problemov, da bodo morali verjetno še letos nadaljevati z deli. Raziskanih in izmerjenih je bilo večje število jam, nekatere samo delno, druge pa so bile za sedaj samo ugotovljene. Prvi po vojni so bili navezani tesnejši stiki s postojanskimi jamarji. V Idriji je bil položen temelj bodoče celice jamarjev, ki bodo imeli veliko dela na področju nove idrijske komune. Mestni muzej bo vse kraške objekte vnesel v svojo kartoteko s podatki, ki jih bo prejel od Inštituta za raziskovanje Krasa v Postojni.

Prepričani smo, da se bo prvim jamarjem v Idriji priključilo večje število domačinov, ki bodo imeli veselje do tega svojevrstnega športno znanstvenega udejstvovanja.

L. S.

Te dni bomo gledali v naših kinematografih

Na naših platnih bodo v prihodnjem tednu predvajali sledče filmove: MADAME X (dne 5., 6. in 7. t. m.), UKRAĐENA SRECA (dne 8. in 9. t. m.), V VRTINCU (dne 10. in 11. t. m.), in TRI LJUBEZNI (dne 12., 13. in 14. t. m.).

Vzgojni problemi od 6. do 11. leta

(Nadaljevanje in konec)

PRISILJENOSTI (KOMPULSIJE)

Želja po natančnosti postane pri nekaterih otrocih od osmih do desetih let tako močna, da se navzmejo raznih nervoznih navad. Gotovo se jih spomnите iz svoje lastnega detinjstva. Najbolj pogosta navada je preskakovanje mejnij črt kamenja na pločnikih. Dobro veste, da je to delo brez pomena, vendar vas neka sili, da to delete. To je tisto, kar imenujejo psihiatri prisiljenost ali stuko komplisije.

Medtem ko hodi nekateri otroci s pogledom upravim v tla in poskušajo po robu pločnika, gledajo drugi, naravnost in se dotaknejo vsakega tretjega kola v ograji, štejejo gotovo predmete, ki jih vidijo ob poti itd. Če se jim zdi, da se se zmotili, se vračajo do izhodišča in začenja s štetjem znova. Kar poslušate malo in spomnili, se boste, da ste nekoč počeli prav tako.

Vsekodaj pa je imel že kdaj sovražne občutke do ljudi, ki so mu sicer zelo blizu. Otrokova vest bi bila sicer vznemirjena, če bi svoje zle misli tudi uresničil in zato se omeji na nagajanje. Včasih pa je otrokova vest tako zelo stroga, da mu zameri tudi ta nagajanja in celo še takrat, ko mu je že uspelo, da jih pokoplje v svoji podzavesti. Takrat ruči otroka občutek krije, čeprav se niti ne zaveda zakaj.

Svojo vest pa si olajšuje prav s takimi brezmiselnimi dejanji, kot je »krmarjenje« po pločniku in podobno. Vzrok, da otrok najmočneje pokaže svoje komplisije okrog devetega leta, ni dejstvo, da je postal otrok bolj »grešen«, ampak to, da je postal njegova vest na tej stopnji razvoja veliko bolj stroga. Otrok se zdaj mogoče bori s svojo potlačeno željo, da bi žalil starejšega brata, očeta ali mater, če mu ne ustrezajo.

Vemo tudi, da je to doba, ko otrok poskuša pregnati misli o spolnih vprašanjih, ki ga mučijo in to igra prav tako važno vlogo pri izražanju prisiljenosti.

Zmerne prisiljenosti so tako skupne vsem otrokom od 8. do 10. leta, da je samo vprašanje, kdaj jih lahko res smatramo za naravne in kdaj za znamenje nervoznosti. Vsekakor so ta znamenja veliko včneje pri otrocih, ki so strogo vzgojeni. Prav gotovo nas niso bo vznemirjala, rahla otrokova prisiljenost, kot je n. pr. že omenjeno preskakovanje po pločniku, če je otrok sicer živahen in zadovoljen ter v šoli dobro napreduje. Morda le malce pomislimo, če nismo z otrokom prestrog. Vsekakor pa moramo vprašati za svet psihiatra, če opazimo, da razne komplisije vzamejo otroku veliko časa in da so zelo pretirane (n. pr. prekomerno pranje rok, dolge ceremonije pri kopanju ali oblačenju), tako da je otrok v tej dobi zaverovan sam vase, zaskrbljen in nedružaben.

NAVADE NERVOZNIH OTROK

Prisiljenosti, o katerih smo prej govorili, ne smemo zamenjati z raznimi nervoznimi navadami, kot so n. pr. mežikanje, zmigavanje z rameni, grimate obraz, zvijanje vratu, pokašljevanje, smrkjanje itd. Tudi te navade se pojavijo prav tako kot prisiljenosti okrog devetega le-

ta, lahko pa se pojavi v vsaki otrokovi dobi, od drugega leta naprej. Te kretanje so vedno zelo hitre in enake. Bolj pogoste so, če otroka kaj muči ali če je utrujen. Trajajo lahko tedne ali mesece, lahko minijo, včasih pa se pojavi nova oblaka, ki nadomesti prejšnjo.

Mežikanje, smrkjanje, zmigavanje z rameni in pokašljevanje se včasih začne zaradi prehlada, toda ne nino, ko je otrok že zdrav. Zmigavanje z rameni je lahko tudi posledica slabo sešite obleke. Nervozne kretanje, kot je n. pr. oziranje preko rame je lahko posledica prestanega strahu. Otrok se lahko navadi takih kretenj tudi s tem, da posnem drugo. Take navade včasih v otroku sprostijo napetost, ki je v njem že dalj časa in samo čaka na priložnost, da se pokaže na ta ali oni način.

Te nervozne manifestacije kot tudi komplisije so veliko bolj pogoste pri napetih in neizživljenih otrocih, ki imajo posebno stroge starše. Včasih sta oče ali mati z otrokom prestroga, vedno ga opominjata in popravljata. Skratka, na otroka izvajajo prevelik pritisk. Starši lahko pogrešijo tudi s tem, da kažejo za otrokove »opravke« premalo zanimanja, da so pasivni ali pa da mu vedno govorijo o nedosegljivih vzonih. Včasih ga tudi preveč obremenjujejo z raznimi aktivnostmi (glasbo, plesom, športom). Če je otrok dovolj pogumen, da se temu zoperstavi, potem bo sami v sebi manj napet. Toda navadno je otrok preveč dobro vzgojen, da bi nasprotoval željam staršev, zato zadusi svojo razdraženost, ki se potem pokaže v raznih nervoznih kretanjah.

Otroka ni treba kregati ali stalno opozarjati zaradi njegovih nervoznih navad, kajti to se dogaja izven njegove kontrole. Ves svoj trud pa moramo usmeriti v to, da bo otrokovo življenje doma čim bolj lahko v prijetno, v šoli in v družbi pa

da bo zadovoljen in ne preveč napet.

POMOČ OTROKU, DA POSTANE DRUŽABEN IN PRILJUBLJEN

Važni koraki, ki jih moramo narediti v otrokovem življenju, da bi bili družabni in priljubljeni, so že zarana: ne smemo mu popravljati vseh besed in kretenj že v prvih letih življenja; pustiti mu, da je čim več skupaj s svojimi vrstniki; dati mu svobodo, da razvije svojo neodvisnost; čim manj menjati okolje, v katerem živi družina in kjer gre otrok v šolo; pustiti mu, da se sam oblači, da se čim več igra, pogovarja, da ima iste svoboščine in privilegije, kot drugi njegovi vrstniki, ki so kolikor toliko pravilno vzgojeni.

Kako se bo pozneje človek znašel kot odrasel človek z ljudmi pri delu ali v družini, je v veliki meri odvisno od tega, kakšno razmerje je imel kot otrok s svojimi vrstniki. Če so dali starši otroku doma plemenite in visoke ideale, bo to vplivalo pozitivno na njegov značaj, čeprav bo mogoče tudi šel skozi groba in neprjetna obdobja detinjstva. Če živijo starši v okolju, s katerim se ne razumejo in zato branijo tudi otrokom to družbo, se lahko zgodí, da bo to otroka tako zastrašilo, da se bo pozneje v življenju zelo težko znašel v vsaki družbi. Takrat seveda vsi visoki in plemeniti ideali ne bodo prav nič koristili niti njemu niti družbi, v kateri živi.

Drobni nasveti

Neki ameriški zdravnik je napisal, da s pranjem zob zjutraj in zvezcer ne storimo kdo ve kaj za njihovo zdravje. Pravi namreč, da je treba zobe očistiti takoj po jedi, kajti že pole ure potem ostanki jedi v zobe gniyejo, kar jih zelo škodi.

*

Aluminijasta posoda ni za vsako jed. Če damo vanjo večkrat krompir, postane posoda črna. Sneg iz beljaka zelo težko delamo v aluminijasti posodi, tudi kave in čaja ne kuhamo v njej.

*

Neprijetni vonj iz vrčev in iz steklenic odpravimo, če natresemo vancje oglja.

Poletni popoldanski obleki

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

Šen - nalezliva kožna bolezen

Šen je nalezlivo kožno vnetje. Če je koža zdrava in cela, nas varuje bolezni, če pa je tudi le neznotno ranjena, lahko nastane na tem mestu šen. Ranica je lahko včasih tako majhna, da je niti ne opazimo.

Najraje se šen pojavi na obrazu, kjer je koža najbolj nežna in tudi najbolj izpostavljenata raznim ranitvam. Če ima kdo razjed na nogi, lahko dobi okoli rane šen.

Najprej dobi bolnik, ki je zbolel za šenom, visoko vročino, potem se pokaže okoli okuženega mesta rdeča oteklin, ki se neglo širi po vsej okolini. Že čez nekaj ur je lahko obraz ves zatekel in rdeč. Na tej oteklini se včasih napravijo tudi večji ali manjši mehurji, ki so napolnjeni z bistro tekočino. Šen lahko potuje po telesni površini. Prvotno obolela koža je že zdrava, ko zajame šen bolj oddaljena pod-

ročja kože. Če bolezni ne zdravimo, se včasih vleče prav dolgo, pri pravilnem zdravljenju pa kar hitro preneha. Rada pa se bolezen po krajšem ali daljšem času ponovi. Šen torej ne zapušča imuniteti, ampak prav nasprotovno, kdor ga je enkrat imel, ga drugič laže dobi kot tisti, ki ga ni imel še nikoli.

Zdravljenje bolezni pa je zelo uspešno. Ker je bolezen kužna, čeprav ne zelo, mora bolnik v bolnico.

Bolnik s šenom je nevaren zlasti za ljudi, ki imajo odprt rene in za porodnice, ki jahko dobjijo od takega bolnika neposredno ali preko okuženih rok babice po rodno vročico (sepso), ker je povzročitelj obeh bolezni isti. Če pride ta povzročitelj v ranjeno kožo, povzroči šen, če pride po porodu v maternico, pa povzroči zloglasno in navadno smrtonosno sepso.

Na poziv Socialistične ženske organizacije »Femmes prévocantes« je bila v Belgiji delegacija. V času svojega bitanja v Belgiji so članice obiskale številna letovišča, porodišnice, domove za matere in otroke, šole in podobno. Med drugim so obiskale tudi otroško mesto v Marcinelle v oblasti Charleroi. Članica delegacije tako opisuje svoje vtise:

Otroško mesto v Marcinelle je ustanovila Interkomunalna skupnost za socialne ustanove v oblasti Charleroi, kjer je združenih 33 komun s 350 tisoč prebivalci. otroško mesto so osnovali leta 1939. Ko so nemški nacisti napovedali Belgiji vojno, je v 10. paviljonih otroškega mesta živilo 44 otrok. V vojnem času so otroki evakuirali, po vojni pa so se vši vrnili v svoje mesto. To so otroci brez enega ali obeh staršev, zapatušeni otroci ter tisti, ki jih je Komisija za socialno skrbstvo odvezela staršem.

Danes ima to mesto 18 paviljevov in v vsakem paviljonu 16 otrok. V mestu je tudi paviljon-bolničec, kot tudi velika pekarna. Vsak paviljon je enonadstropen. V pritličju je dvorana za igro in džinska soba na eni strani, na drugi pa obednica s kuhinjo. V nadstropju so spalnice, kopalnice z banjami in tudi s toplo in hladno vodo. Mesto ima tudi lepo in veliko telovadno dvorano, kjer vsi otroci telovadijo eno uro na dan pod strokovnim nadzorom vzgojiteljev. Vsak paviljon ima kljub enotemu tipu svoje lastno obeležje in svoje imeno. Eden se imenuje n. pr. »Bamby«, drugi »Slavček«, tretji »Male čebelice«, potem »Bratstvo« itd.

Vsak paviljon vodi »mamica« (matrice), ki jo otroci kličajo »Mamy«. To je prava mati svoje družine šestnajstih otrok. Nekatere »mamice« stanujejo v paviljonih s svojimi možimi, nekatere pa niso poročene. »Mamica« vedno uči, nadzoruje, pomaga in svetuje. Njena dolžnost je zelo težka in naloge ogromne. Na nogah je od šestih zjutraj, pa dokler zadnji otrok ne zaspí v svoji postelji. Vsak dan prapravljaj hrano za svojo veliko družino, skrbi za njihovo obleko in vzgojo, kakor tudi

Plisirano krilo je zelo moderno in zlasti za mlada dekleta je zelo primerno. Pristoja samo vitkim osebam. Obleka na naši slike je dvodelna, tako da lahko nosimo h krilu tudi druge bluze

Kako peremo žimo

Po dolgotletni uporabi se tudi žima precej zamaže in zato je potrebna čiščenja. To najbolje napravimo takole:

Zimo denemo v lesen čeber in naličimo nanjo vrele vode. Čeber pokrijemo s pokrovko ali z debelo rjavo. V tej sopari pustimo žimo 2 do 3 ure. Nato vodo odtočimo in polijemo žimo z vrelo milnico ter jo zopet pokrijemo. Ko se bo milnica nekoliko ohladila, zmenimo žimo z rökami, nakar vodo odcedimo. Žimo spet polijemo z vrečo vodo in premešamo s palico. V tej vodi naj ostane 1 uro. Končno jo še enkrat splaknemo z vrečo vodo, ožmemmo in raztresememo po veliki rjavi na soncu ali blizu peči, da se posuši. Žime ne smemo prati niti splakovati z mrzlo vodo, sicer bi se zrnivala in bi ne bila več kodrasta. Zato uporabljajmo samo vrečo vodo.

Za osvežitev

Mrzel čaj

Skuhamo poljuben čaj, ga odcedimo in ohladimo. Hladnega osladimo, mu dodamo limonino lupinico. Na velik kozarec prilijemo še pol šilca malinovca.

Mleko s kakaom in vanilijo

1 liter mleka, 1 zavitek vanilijevga sladkorja, 1 žlica kakaa, 3 dkg naribanih mandeljev, sladkor po okusu, 1/4 litra poljubnega sadnega soka. Vse dodatke zmešamo z mlekom, nato dobro stepemo z metlico za sneg. Pripravljena pihača naj malo postoji, preden jo serviramo. Kakao zmešamo z žlico sladkorja in prav malo mleka in ga gladko razmešamo, preden ga dodamo mleku.

Mleko s figami

5 do 6 svežih pa tudi suhih fig, sok in lupinčca polovice limone, pol litra mleka, sladkor ali med. Figo zmešemo na mesnem stroju ali jih na drobno sesekljamo, prav tako limonino lupinico. Vse dodatke zmešamo v mleko in sladkarju s sladkorjem ali medom. Stepemo z metlico za sneg in serviramo mrzlo.

Limonina pena

2 jajci, 10 dkg sladkorja, sok ene limone, 3 žlice vode. Rumjenjak zmešamo s polovico sladkorja, mu prilijemo sok in vodo in to stepamo nad soparo, da se zgosti. Ko je snov gosta, jo počasni vlivamo v trd sneg, ki smo mu primiti ostalo polovico sladkorja. Limono lahko nadomestimo s pomarančo.

Nikdar ne zavrzimo vode, v katere smo kuhalči testenine ali riž. Ce tej vodi dolijemo prav toliko suze, bomo imeli izvrstno raztopino za škrobljenje perila.

Tanke čipke se ne bodo pri likanju trgale, če jih pomočimo v malo osladkani vodi.

Kuhalnice in lesene žlice bodo spet bele, če jih bomo pustili en teden v raztopini sode.

Otroško mesto v Marcinelle v Belgiji

kuhinji, čisti stopnišča itd. Pri tem ni razlike med dečki in deklicami.

Otroci obiskujejo redno šolo. Majhni gredo v vrtec, drugi v osnovne in razne strokovne šole, kadar tudi na univerzo. V Otoškem mestu nimajo nobene verske vzgoje. Na izrecno otrokovo željo pa lahko obiskujejo verski pouk v rednih šolah. Otroci ostanejo v tem mestu, dokler ne postanejo popolnoma samostojni in si ne ustanovijo samostojnega doma. Mnogi se celo po odsluženju vojaškega roka vracajo v svoj »dom«. Nekateri otroci odidejo iz mesta že prej in se vrnejo k svojim staršem. Zgodilo se je tudi že, da so starši zahtevali nazaj svojega otroka, ko so videli, da bodo lahko imeli od njega materialno korist. Toda krajevne oblasti vodijo strogo kontrolo nad vsakim otrokom, ki se vrne v svojim staršem. Če zvede, da so zahtevali starši otroka, ker mislijo izkoristiti njegovo znanje in sposobnost, ki si jo je pridobil v Otoškem mestu, zahtevajo oblasti od staršev povračilo vseh stroškov do tedanjega otrokovega vzdrževanja. Če družina tega denarja nima, ne more dobiti otroka. To je samo del otrokove zaštite.

V Otoškem mestu imajo tudi psihologa, katerega naloga je, da skrbi in proučuje primerne načine otrokove vzgoje, da daje »mamicam« navodila ter da spremlja otrokov psihološki razvoj. Prav gotovo je zanimalivo dejstvo, da pri obisku Otoškega mesta sploh nismo videli otrok. Bili so v šoli. Povedali pa so nam, da obiskovalcem vedno pokazujejo mesto takrat, ko ni otrok v paviljoni, ker nočejo, da bi otroci dobili viti, da so nekaj posebnega, nekaj, kar se razkazuje.

Otroško mesto v Marcinelle predstavlja zelo zanimivo, koristno in lepo ustanovo, ki smo jo videli v Belgiji. Bilo je vir novih in koristnih spoznavanj na

Odgovori predsednika Tita skupini ameriških obiskovalcev

(Nadaljevanje z 2. strani)

Nismo se opustili misli, da bo pri nas v Jugoslaviji nekoč prišlo do tega, da se bodo vsa majhna gospodarstva nekako združila. Pri vas v Ameriki je do tega že prišlo, je dejal predsednik Tito. Mi nočemo tega izvesti s silo, temveč prepričati naše kmete, da je to tudi njihov interes. Zadržništvo se nam do zdaj še ni posrečilo, ker nismo imeli dovolj mehanizacije in nismo mogli dati kmetom dovolj semen. Da bi izboljšali naše kmetijstvo, smo decentralizirali administracijo in gospodarstvo na splošno. Uveljavljamo najširšo demokratizacijo, slonečno na gospodarski podlagi.

Glavni notranji problem Jugoslavije je naša industrializacija, to je, da Jugoslavija nehava biti agrarna država. Zaradi industrializacije smo morali sprejeti velike obveznosti v tujini, naši ljudje so morali veliko žrtvovati. Se vedno moramo uvažati, zato pa tudi izvažamo ne samo tistega, kar imamo odveč, marveč tudi tisto, kar bi potrebovali doma. To je vzrok težav, ki nastajajo na domačem tržišču. Toda naša industrija proizvaja vedno več in naša pasivna bilanca v obveznostih bo vedno manjša. Naš letni prirastek prebivalstva je okrog 300 tisoč ljudi in da vsem zagotovimo prehrano, moramo našo deželo industrializirati.

Gostje maršala Tita so se zanimali tudi za probleme etnične in verske raznolikosti jugoslovanskih narodov. Maršal Tito jim je pojasnil, da z enotnostjo naših narodov nismo problemov. Razne vere ne vplivajo na nas v tem smislu, da bi nastajala verska nestrnost. Vsak narod se pri nas upravlja sam, sodeluje v oblasti, skratka vsi narodi so enakopravni. Tudi če bi cerkve hoteli, ne bi več mogle ločiti naših narodov. Tudi niso resnične informacije, ki jih imajo ponekod v tujini, da pri nas preprečujemo verske svečanosti. Veroizpoved je svobodna. Cerkve so polne ali ne. Saj je tudi v Ameriki cerkev ločena od države, toda nihče ne preprečuje veroizpovedim, da se nemoteno razvijajo. Tako je tudi pri nas. Popolnoma osebna zadeva naših državljanov je, je dejal maršal Tito, če hočemo praznovati cerkvene praznike ali ne. Nihče jih k temu ne sili, toda tudi nihče jim tega ne brani. Mi sicer pripoznamo samo državne praznike in jih tudi plačujemo, ne moremo pa plačevati vsem ljudem tudi njihovih različnih cerkvenih praznikov.

Predsednik Tito je potem pojasnil svojim gostom, da je jugoslovanski komunizem v glavnem gospodarski sistem, vezan seveda s političnim in kulturnim načinom življenja. Mislušamo na socialistični gospodar-

ski način doseči čim višji življenjski standard. Pred nekaj leti je bila Jugoslavija opustošena, z našim sistemom pa smo jo dvignili do današnje višine. Mi smo praktični ljudje in jemljemo z Vzhoda in Zahoda isto, kar je pozitivno. Zato se tudi ne vključujemo v noben blok, ampak smo nekakšen most med obema blokoma. Tudi mi poznamo Lenino napoved, da bo država odmrila. Zdi se mi, da je prav v tem njenem bistvu, je dejal maršal Tito. Seveda pa bo še dolgo trajalo, da bomo v Jugoslaviji komunizem dejansko uresničili. To je vprašanje nadaljnje gospodarskega razvoja in zavesti ljudi. Marx je sicer postavil tezo, da se bo to zgodilo po revolucionarni poti, upošteval pa je tudi postopno spreminjanje oblike. V Ameriki n. pr. so že končane mnoge spremembe v notranjem sistemu. Marx tega ni mogel predvidevati,

zato je tudi dejal, da stari red ne bo razpadel, ampak da se bo spremenil. Amerika je tudi dežela, ki lahko najbolj pripomore k miroljubnemu aktivnemu koeksistenci. Mali narodi bi morali imeti v Organizaciji Združenih narodov več svobode, da ne bi glasovali zaradi svoje gospodarske in politične odvisnosti proti svojemu prepričanju.

Na kratko je predsednik odgovoril še na vprašanja o zaslužku naših ljudi, o organizaciji naše zdravstvene službe. Na prošnjo Američanov, naj pove še kaj ameriškemu ljudstvu, je maršal Tito ponovno poudaril, da bomo tudi v prihodnjem sodelovali z vsemi državami.

V imenu članov skupine se je predsedniku Titu zahvalil vodja g. Dupre, ki je rekel, da ga veseli, da imamo klub gospodarsko in politično različnemu sistemu skupno humano obravnavanje problemov.

Državno prvenstvo „Slok“ v Kopru

V petek, soboto in nedeljo bo v Kopru četrto državno prvenstvo jadrnic-slok (kljunačev), ki ga prijava Jadralna zveza Slovenije. Prvenstvo pripravlja koprski »Jadro«

PROGRAM DRŽAVNEGA PRVENSTVA JADRNIC TIPIA »SLOKA« (SNIPE) V KOPRU

TEKMOVALNI PROGRAM:

4. avgusta ob 20.: sestanek tekmovalcev in pozdravni večer v hotelu »Triglav«;
5. avgusta ob 10.: otvoritev državnega prvenstva in I. regata, ob 14.: II. regata prvenstva;
6. avgusta ob 10.: III. regata prvenstva, ob 14.: IV. regata;
7. avgusta ob 10.: V. regata, ob 14.: regata vseh jadrnic.

VESLASKI REGATI 6. IN 7. AVGUSTA:

Sobota, 6. avgusta:

1. Cetverec Jola s krmarjem — ženske: ob 17.30;
2. Cetverec Jola s krmarjem mladinci: ob 17.50;
3. Cetverec Jola s krmarjem novinci: ob 18.10;
4. Cetverec Jola s krmarjem — člani: ob 18.30.

Nedelja, 7. avgusta:

1. Cetverec priklopne gradnje s krmarjem — ženske: ob 7.30;
2. Cetverec priklopne gradnje s krmarjem — mladinci: ob 7.50;
3. Schiff priklopne gradnje s krmarjem — mladinci: ob 8.10;
4. Schiff priklopne gradnje s krmarjem — člani: ob 8.30;
5. Cetverec priklopne gradnje s krmarjem — člani: ob 8.50.

klub, ki si je v svojem petletnem obstoju pridobil velik ugled, saj je na številnih tekma in regatah dosegel najboljše uspehe.

Sloke so manjše jadrnice, dolge 4.72 metra z 12 metrov visokimi jadri. So praktične in ekonomične. Za upravljanje zadostuje le dva človeka. Primerne so za zalive, kjer je morje mirno in dokaj močan veter. Ta vrsta jadrnic se je razširila po vsem svetu. K nam je prišla še le v zadnjem času, ker so imele ob naši obali prednost večje jadrnice, bolj primerne za globoko in nemirno morje. Med prvimi v Jugoslaviji jih je dobil tudi »Jadro« klub v Kopru.

Na prvem državnem prvenstvu slok, ki je bilo leta 1952 v Močenki Dragi, je pet od šestih Koprčanov petih prvih mest in si tako priznalo naslov državnega prvaka. Tudi naslednje leto so na prvenstvu zmagali Koprčani, a jim komisija ni priznala zmage in je prvenstvo odnesel klub »Istra« iz Lovrana. Lani pa je »Jadro«, okrepljeno z nekaj novimi čolni, ponovno prevzelo častni naslov. Tudi na tekmovanjih v Pulju in drugod so bili »Jadrovci« vedno med najboljšimi.

To pot bo tekmovanje v Kopru. Gotovo bodo vsi tekmovalci prišli na svoj račun in pokazali, kaj zmorejo.

NIZOZEMSKA : JUGOSLAVIJA 118:105.
Plavalin in waterpolo dvoboje med Jugoslavijo in Nizozemsko, ki je bil te dni v Nijmegenu, se je zaključil z zmago Nizozemske v razmerju 118:105. Jugoslavija je odnesla dve zmagi v waterpolu.

zahajjanju v gostilno. Ljudje so opazili, da je včasih izmenjal bežen pogled z Nelleto.

Stara Canamelova svakinja je bila najbolj drzna v pojasnjevanjih:

— Tista dva se razumeta! ... In ta norec od Canamela! ... Le pustite ju in boste videli, da bo imel vse, kar je spravila skup moja nesrečna sestra! ...

Gostilničar, ki ni za te zahrtnosti nič vedel, se je za Tonéta prizadeval kot za svojega najboljšega prijatelja. Igral je z njim na karte in vplil na Nelleto, če mu ni dajala pobje. Ni bil pa zmožen, da bi bral v ženinih očeh ironijo, s katero je odgovarjala na očitke, ko je dajala kozarec svojemu bivšemu zaročencu.

Klepelanje pa je prišlo do Tonétove koče. Ta je nekega večera spregovoril sinu z malodušnostjo ponizanega človeka, ki se zaman borí z revščino.

Prepričan je bil, da mu Tonét noče pomagati. Vračal se je v svoje postopaško življenje. Toda sedaj je bil mož in on, njegov oče, ni mogel dvigniti roke, da bi ga kaznoval, kot je to storil nekoč. Ce on noče delati, prav! Bo pa sam nadaljeval.

Nečesa pa ni mogel trpeti: Tonét je zapravljal cele dneve v Canamelovi gostilni in se zadrževal v pogovoru z Nelleto. Tega ne more dopustiti.

Naj bi hodil v katerokoli gostilno, v vse lahko, le v tisto ne.

Tonét je silovito protestiral. To je bila hlimba, obrekovanje Sammaruce, tiste kače, Canamelove svakinje. To je tako odločno povedal z močjo, ki zaslubi verodostojnost, prisegal in krivo prisegal, da se ni dotaknil niti gostilničarkinega prsta in da ni niti zdaleč omenil njene stare ljubezni.

Oče se je žalostno nasmehnil, Verjet je njegovim besedam, prepričan je bil, da je bilo vse to le obrekovanje, toda poznal je nujnost, ki jo zahteva življenje. Ce sta se danes samo gledala, bosta jutri padla v sramoto, logično posledico tiste nevarne igre. Nelleto je imel za žensko kralke pameti, prelahkotno in nesramežljivo, da bi lahko zdržala, ko bi prišlo do odločilnega trenutka.

Nato je močni mož spregovoril sinu z ljubeznivim in

RADIO KOPER

NEDELJA, 7. 8.: 8.15 Slovenske narodne pesmi pojo solisti in ansambl; 8.40 Za naše kmetovace; 9.00 Ritmični panoptikum; 9.30 Mladinski tednik; 13.45 Glasba po željah; 15.00 Naši kraji: Lepote tolmisce in njeni turistično gospodarski problemi; 16.00 Tisoč in en tak; 21.00 Dubrovniški festival 1955; 22.10 Plešite z nami; 23.10 Igra orkester Kurt Edelhagen; 23.40 Glasba za lahko noč.

PONEDELJEK, 8. 8.: 7.25 Najljubša popevka tega tedna; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije; 14.45 Igra mali ansambl; 20.00 Melodije iz operet in filmov; 20.40 Zagorske narodne pesmi; 21.00 Naš tedenski program; 21.10 Koncert pianista Acija Bertonclja in violinista Janeza Bokavščka; 21.30 Morja široka cesta, 21.45 15 minut s slovenskim oktetom; 22.00 Plesni motivi; 23.10 Igra plesni sekstet radija Ljubljana; 23.40 Glasba za lahko noč.

TOREK, 9. 8.: 7.25 Najljubša popevka tega tedna; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije; 14.40 Kulturno življenje na Primorskem; 14.50 Domače polke in valčki; 20.00 20. minut ob melodijah za trobento; 20.30 G. Puccini: »Tosca« — opera v treh dejanjih.

SREDA, 10. 8.: 7.25 Najljubša popevka tega tedna; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije, vmes ob 14.10 »Glasbeni kronika«; 14.45 Poje tolmščki ženski oktet; 20.00 Doris Day z orkestrom Paul Weston; 20.40 Istrska folklor; 21.00 Kulturni pregled; 21.10 Iz albuma priljubljene klavirske literature; 21.30 Iz domače in tuje književnosti; 22.00 Prosimo za ples; 23.10 Igra orkester radio Ljubljana; 23.40 Glasba za lahko noč.

CETRTEK, 11. 8.: 7.25 Najljubša popevka tega tedna; 13.45 Zabavna glasba in objave; 14.00 Od melodije do melodije; 14.40 Kulturno pismo; 14.50 Štirje fantje igrajo; 20.40 Melodije iz filmov »Roberta«; 21.00 Preko Bosne z narodno pesmijo; 21.30 Istrski susreti; 21.30 Dubrovniški festival; 22.30 Plesna glasba; 23.10 20 minut z orkestrom Billy Bay; 23.40 Glasba za lahko noč.

PETEK, 12. 8.: 7.25 Najljubša popevka tega tedna; 13.45 Glasba po željah; 14.45 Štiri domače koračnice; 20.20 Hollywoodski zabavni motivi; 20.40 Srpske narodne pesme i kola; 21.00 Jugoslovanski operni pesmi in kola; 21.00 Jugoslovanski operni pevci pred našim mikrofonom; 22.00 Plesna glasba; 23.10 Igra orkester radia Zagreb; 23.40 Glasba za lahko noč.

Mali oglasi

OSEBNO IZKAZNICO štev. 33588/23573 izstavljenko 24. XII. 54 na ime Kleva Antonija roj. 27. VI. 1886 v Kortah razglašam za neveljavno, ker mi je bila ukradena. SKORJA ALDA iz Izole Aljetova 18. je med Koprom in Izolo izgubila osebno izkaznico, Razglasjo za neveljavno.

Sporočamo žalostno vest, da se je pri izvrševanju službene dolžnosti dne 2. avgusta 1955 smrtno ponesrečil pri delu naš delavec

LISJAK FRANC

član Zveze komunistov in odbornik mestne občine Piran, zgleden borec za delavske pravice, interniranec in politični preganjec za časa bivših režimov.

V delu za socializem je bil vedno med prvimi. Ohranili ga bomo v trajnem spominu kot vestnega delavca in dobrega tovariša!

V Piranu, 3. avgusta 1955.

Kolektiv in sindikalna podružnica ter organizacija Zveze komunistov PLINARNE v Piranu

mirnim glasom, ki je Tonéta pretresel.

— Zavedati se moraš, da si sin poštenega moža, ki ga je srca le malo varovala, toda kateremu ne more nihče očitati enega samega nepoštenega dejanja v celi Albuferi. Nelleto je poročena in kdor zapelje tujo ženo, stori greh in izdajstvo. Canamel je tvoj prijatelj in ti preživljaš z njim cele dneve, igrata in pijeta v intimni družbi. Varati moža v takih okoliščinah, je podlost, nedopustljiva podlost, ki je vredna krogle v glavo.

Očetov glas je postal slovesen.

— Nelleto je bogata, ti ubog. Lahko bi rekli, da ji le zato dvoriš, da bi živel na njen račun.

Ob misli na to se je njegova žalost spremenila v jezo.

Raje bi videl svojega sina mrtvega, kot pa bi moral pretrpeti tako sramoto.

— Tonét, moj sin!

Ne pozabi na družino, na Palome, stare kolikor vas sama; ne pozabi na rod delavcev, ki jih srca ni sprejela, a bili so pošteni; polni dolgov zaradi sovražne srce, a sploščani in niso bili zmožni niti misliti na izdajstvo.

Sinovi jezera, mirni v svoji revščini, bodo stopili na zadnjo pot, ki jih bo popeljala h gospodu, in prišli bodo do nebeskih vrat s pomočjo vesla, da pokažejo vsemogučemu sicer žuljave roke, a dušo očiščeno vsakega nadeža.

III. poglavje

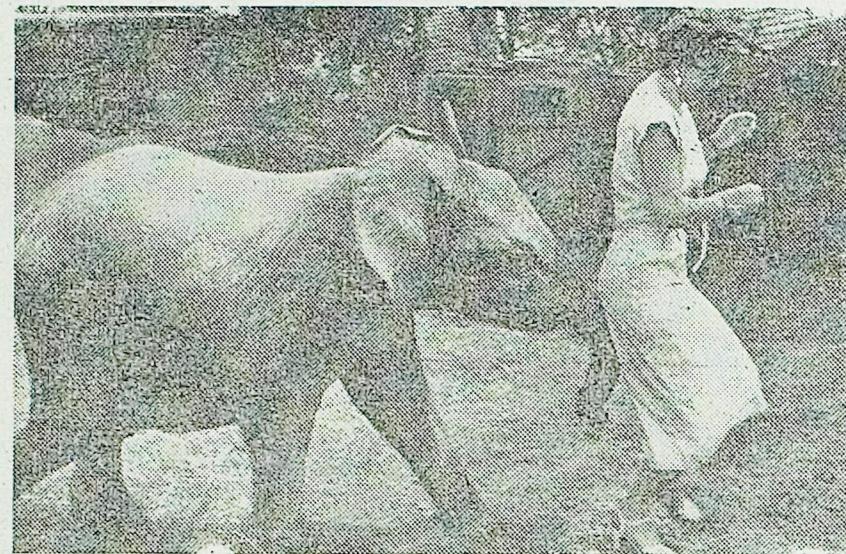
Druga nedelja v juliju je bila v Palmaru najvažnejši dan v letu.

Vaščani so zrebali redolinse ali kraje za ribarjenje v Albuferi in njenih kanalih. Zrebanje je bilo že po izročilu velika slovesnost,

Sing-Sing, kraj smrti

To ni kraj na Kitajskem, kakor bi kdo sklepal po imenu, marveč svetovno znana ameriška kaznilnica. Stoji le nekaj kilometrov od New Yorka in je še najbolj podobna srednjeevški utrdbi. Zgradili so jo pred kakimi šestdesetimi leti; do svojega ugleda je pa prišla, ko so v njej usmrtili najnevarnejše in najkrivočnejše ameriške gangsterje.

Kdor je prestopil njen prag, se lahko za vedno poslovi od prijateljev in od svobode, kajti v Sing-Sing prihajajo le kaznjenci, ki so obsojeni na dosmrtno ječo ali pa na električni stol. Dosej ni še nikomur uspelo pobegniti. Nad njimi noč in dan bdi 22 stolpov, ki groze s svojimi mitraljezkih cevmi, ponoči pa z reflektorji tipajo po vsej okolici.

Kaj hočete, mlad je, pa še ne ve kaj je dostojo in kaj je nevljudno. Kdor stopi v njegov prostor, se ga loti na način, kakršnega vidite na sliki. Mladi slon spada v »inventar« zoologskega vrta, ki so ga pred kratkim odprli v Zahodni Nemčiji

Barve in naše razpoloženje

Niti od daleč se ne zavedamo, kako delujejo barve na naše razpoloženje. Ta spoznanja niso nova. Že stoletja dajejo ljudje barvam simboličen pomen. Pesniki so se za podkrepitev vojnih občutkov posluževali »barvnih« primer, tudi slikarji izražajo svoja občutja z močjo in intenzivnostjo barve. Danes je vse to postavljeno na znanstveno podlago. Dokazano je, da nekatere barve blažijo naš življivo napetost, medtem ko jo druge izzivajo in dražijo. Zvezd med barvami in našim čustvenim življienjem je v svojem delu »Struktura organizma« obširno obdelal nemški učenjak Kurt Goldstein.

Modra: je hladna barva, ki pomlaja. Bolniška soba bi morala biti zato vselej modra, ker bi nehoti pomagala bolniku, da najde svoj duševni mir in svoje ravnotežje.

Zelen: Splošno mršljenje danes je, da vpliva zelena barva pomirajoče. V zeleni okolici se ne bo strast nikdar razplamela. Zato se tudi ne smemo čuditi, da prevladuje v dvanah, ki so namenjene političnim konferencam, zelena barva.

Rumena barva je topla bárva, ki razdražuje. Znanost se je tu zoperstavila tradiciji, ki je s to barvo označevala ljudstvo, ljubosumnost in nezvestobo. Medicina pa vidi v njej harmonijo in ravnotežje. Pri ostrom vzbujala misli, pri odraslih pa umetniška občutja.

Barva ognja in krvi je rdeča. Simbolizira sovraštvo, bolečino in strast.

Bela barva ima v sebi fizično silo. Zelo radi se je poslužujejo moderni arhitekti. Odbija svetlobne in toplotne žarke in je zato v tropskih krajih zelo priljubljena.

ALI VERJAMETE

Na neki porodniški kliniki v Los Angelesu sta se srečali dve materi, Cyntia Lusches in Linda Bishards, ki sta rodili v istem času. To ni nič takega, porečete. Seveda ne. Toda obe materi sta bili tudi sami rojeni istega dne, obe sta iz istega mesta v Švici poročili sta se na isti dan in se istočasno sedili v Ameriko. Toda to se ni vse. Tudi njuna otroka, ki imata enako ime, sta bila ob rojstvu do grama enako težka.

Kaj takega se res lahko zgodi samo v Ameriki.

Kaznjenci se kmalu vdajo v usodo in se privajajo na nov način življenga. S slabim obnašanjem ali celo z organiziranjem uporov bi svoj položaj samo poslabšali.

Vsek zapornik ima svojo celico. V njej je postelja, umivalnik s tokovo vodo, električna svetilkna; nekateri kaznjenci imajo celo sprejemnik, ki je pa zvezan z glavnim radiom v upravi zaporov. Po več letih dobrega obnašanja dobijo kaznjenci od uprave mizo in stol.

Ob šestih zjutraj zazvoni zvonec, s tem se začne za zapornike dan. V celici mora biti vzoren red in vzor na snažnost. Kaznjencem ni treba delati. Samo tisti, in teh je mnogo, ki zaprosijo upravo, smejo iti pod nadzorstvom stražarjev-strokovnjaka

kov na delo. Tu se lahko izuče kakšnega poklica in lahko tudi nekaj zaslужijo. Komur se pa ne ljubi delati, lahko vse dneve bere ali se pa ukvarja s športom. Ob športnem igrišču je stavba na smrt obsojenih. Temu poslopujajo pravijo »predsoba smrti«, v prilici je montiran električni stol. Ta oddelek ima 39 celic, od katerih jih je nekaj odrejenih za ženske; pravzaprav prihajajo ženske v Sing-Sing samo, če so obsojene na električni stol. Šest celic je rezerviranih za bolnike, šest pa za obsojence, ki se bodo naslednjega dne vsedli na ameriško giljotino. Na smrt obsojeni ima svojevrstne pravice: naroči si lahko kakršnokoli jed, lahko piše kolikor mu je draga in komurkoli hoče in ima pravico, da se vidi enkrat dnevno s sorodniki. Dan pred smrto sме preživeti od poldne do osmilj zvečer z najdražjim človekom. Po tem se zapro vrata, ki jih zjutraj ob zori odklene krvnik. Posadili ga na stol, ga priveže in stope k stikalom in tedaj v vsej kaznilnici zamežikajo žarnice.

Letalo nove vrste

Že tako in tako bogat letalski besednjak je dobil še en pojem: kolopter. Večina novotarij je rojenih v ZDA, tokrat je pa naredila izjemo Francija. To zračno prevozno sredstvo ni niti najmanj podobno dosedanjim letalom. Namesto kril ima okrog trupa širok prstan. Zakaj? Danes, ko je cilj letalske tehnike prekvočna brzina, delajo konstrukcije kril inženirjem največ preglavie. Kriila hočejo zmanjšati na minimum in tako so se Francozi odločili za prstan. Novo letalo ne bo potrebovalo dolgega vzletišča, ker bo lahko pristalo ali vzletelo skoraj navpično. Letalo je skonstruiral Helmuth Zborowski. To je eden tistih specjalistov, ki so svoj čas delali za Hitlerja, pa so jih po vojni angažirali v svoji industriji zahodni zaveznički.

Kako dolge so korenine dreves?

Če bi postavili vse korenine, npr. nekega kostanja, po dolžini eno poleg druge, bi bila vrsta tako dolga, da bi lahko šla okrog sveta. Če bi pa vse pore, ki jih je v eni korenini več, postavili eno poleg druge, bi večkrat objele svet.

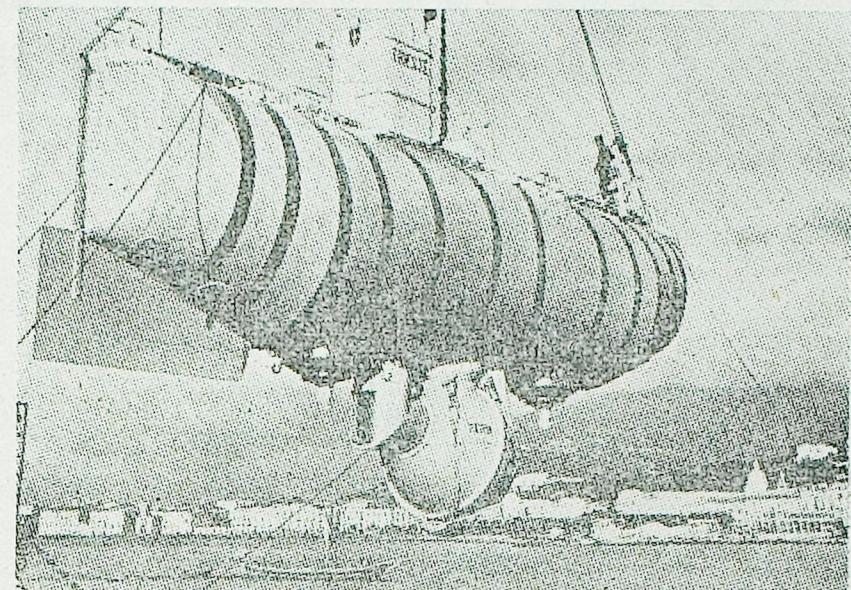
Nekaj me danes zob bolí, pa sem sklenil dati polno besedo novemu prijatelju (imena vam drugim še ne zaupam, če bo kaj narobe, naj se nevihta izsuje kar po mojih plečih, ki so že navajena). Dobul sem namreč od tega novega prijatelja lepo pisemce, ki ga vsem svojim znancem in prijateljem v naslednjem posredujem. Takole pravi:

»Spoštovani Barba Vane!

Ze dolgo sem želel stopiti v vrste Tvojih dopisnikov, pa še nisem ujel primerne priložnosti, kajti je najprej ta nujno potrebna. Oni večer, ko je gostovala v Kopru umetniška skupina iz Beograda, pa mi je bila taka priložnost prinešena tako rekoč na Krožniku. Seveda sem jo precej zagrabil. Ne morem sicer napisati ocene in strokovno orisati »umetniških« nastop »majstrov« plesalcev in pevcev, ker mi za takoj delo manjkajo prav vsi pogoji. Ko so namrej delili razne dobrote, kot posluh, smisel za ritem, občutek za barve in čas in podobno, sem jaz — nebogljeneček — čepele za kazen lepo v kotu in je vse to frčalo mimo mene. Zato mi tudi ne more nihče zameriti, če zapešem valček, kadar udarjo godeci polko in narobe.

Toda za nastop omenjenih umetnikov sem se vseeno močno zanimal. Že zgodaj popoldne sem nabolj zase in za svoje ženske vstopnice. Privočil sem si namreč za ta večer malo poligamije in se kot paša sredi svojega harema podal na prireditve. Bilo je tam že nič koliko poslušalev in še vedno so prihajali novi. Na veliko žalost pa smo ugotovili, da na naših, z vstopnicami zagotovljenih sedežih že sedijo bolj pridni obiskovalci. Na naše

proteste nam je reditelj velikodušno in širokogrudno pojasnil, da lahko sedemo »tam zadaj« kjer, hočemo. Miroljuben človek sem in sem svoj harem in sebe lepo posadil po zadnjih sedežih. Pred seboj sem imel nekaj lepih pričesk po zadnji modi, čez katere sem tudi primumero malo videl. Sem namreč že od rojstva bolj majhen, tolažil pa sem se, da je oder dovolj visok in bodo verjetno tud: nastopajoči - v soglasju s svojo ožjo domovino primumero veliki, da jih bom lahko videl vsaj od pasa navzgor. No, delal sem spet račun brez krčmarja, kot pravimo. Tik pred začetkom predstave so namreč začele rotati stolice s svojimi bremeni po vsem prostoru in sededeži po 50 din so se izenačili z onimi po 100. Tisti pa, ki jim ni bilo dano, da bi se zrinili v prve vrste, so vstajali na stolice, za svojimi hrbiti pa s tem povzročali prav bojne negodovanja, vpitja in zmerjanja. Sprva pohlevne prošnje so se kmalu izprevrgle v divjaške krike: »Stopi dol, Pepil!« — »Oštja te zlomi, boš sedel!« — »Tudi jaz sem plačal, da bi kaj videl!« in podobno. Vse zaman. Da bi bila mera polna, se je na moji levici oglasil prečudno mil plač majhnega otroka (saj je bilo še zgodaj, komaj deseta ura zvečer), na desni pa sta se dve gospodinji neženirano pogovarjali o jutrišnjem kosilu. No, bili sta v mojem podobnem položaju in jima tega nisem mogel niti zameriti. Saj bi se tud' jaz pogovarjal, pa lepim kurškom nisem mogel obešati svoje skrbi zaradi zmanjšanih obrokov vina na mesec — čeprav sem začel »šparati« pri kruhu in masti, zdaj pa mi je bilo nenadoma hudo žal še za denarjem, ki sem ga

Pomembnost batiska je jasna. Le pomislimo na prostranstvo podvodnega sveta, ki je skoraj popolnoma neraziskano. Batiskaf na naši sliki je plod dolgoletnega študija slavnega švicarskega fizika Avgusta Piccarda. Profesor Piccard je eden redkih znanstvenikov, ki so v veliki meri darovali svoje znanje ravno raziskovanju stvari, ki še pred kratkim desetletji ni dopuščala človeku, da bi imel jasno sliko o svetu: podvodnem življenu. Velike važnosti je batiskaf za biologe, geologe, geofizike, oceanografe in še za celo vrsto znanstvenikov, katerih strošega pod vodno gladino. Na podlagi različnih opazovanj iz batiska v globino, lahko čisto natanko ugotovijo vzroke in način delovanja vodnih tokov, valovanja, plimovanja, erozije itd. Vsi ti podatki so neobhodno potrebni pri zaščiti pristanišč in obal. Mogče je točno analizirati morsko dno pred vodnimi gradnjami (mostovi, pristanišča, podvodni tuneli). Z batiskafom lahko tudi preučijo dno, preden položijo načrte prekoceanske telefonske in telegrafske kable. Nepogrešljiv je batiskaf tudi pri ugotavljanju rojstva, razvoja in izumiranja morskih rastlin in živali

Na gornji sliki: Piccardov batiskaf »Trieste« tik preden so ga spustili v morje

Kaj pomenijo kobaltove bombe?

Neka nemška radijska postaja je objavila izjavo slavnega nemškega fizika in Nobelovega nagrjenca prof. Hahna o nuklearnih orožjih. V svojem znamenitem predavanju »Kobalt 60 — sovražnik človeštva številka I« je dejal, da bi zadostovalo deset vodikovih bomb s kobaltovim ovojem vseh vrst in »kategorij«, saj je kobalt več kot desetkrat cenejši od urana.

Nova vojna bi bila izključena, če bi vedeli ljudje, kaj bi lahko postala, je dejal slavni fizik. Sedaj vojna ni več razreševanje sporov, danes bo ena sama vojna uničila človeštvo.

»ni glažar delal« in da so njihovi hrbiti neprozorni. Ker pa sem vseeno nepreričan, da bo v Kopru še več takih bolj ali manj kulturnih nastopov (kam pa sicer umetniki rajši gredo), in da bi jaz in meni podobni pri prihodnjih prireditvah prisluhnali na svoj račun, sem si »izmisliš« nekakšno »rešitev«:

1) Oder naj bo prenenen in ne pritrjen na kamenje, in
2) dežela za razporeditev stolic in numeriranje si prireditv: lahko prihranijo. Stolice naj stojijo v kotu ob stolpu, da si jih obiskovalci lahko vzemajo in namestijo po mili volji.

V primeru, da bodo sprednji gledalci vstajali na svoje stolice, bodo zadnji lahko prenesli oder pred predstavo, zraven pa med drugim sunđrom lovili v ušesa južno glasbo. Moje ženske so si vsaj malo pomagale: posedele so po naslonjalih stolce in le kdaj pa kdaj je kakšna izgubila ravnotežje in se polnila po kamnitih tleh. Ko so ljudje po končani predstavi — z mano vred kar križem »zadovoljni« nad »edinstveno« prireditvijo, vstajali in začeli odhajati, sem doumel, da je »velikega užitka« konec in lahko grem spati.

Spati pa kar nisem mogel. Premisilev in modroval sem in si izmisliš vse mogoče rešitve za bodoči dan. Ker smo že pri tem, naj pa še naš kino malo »pičim«. Res je prav: užitek, zdaj poleti lepo na prostem in v hladu gledati filme, imam pa pri tem nekatero pripombe, izvirajoče iz lastnih izkušenj. Sva namreč oba z Juco zvesta obiskovalca prostora za mestno tržnico. Nisva pa vedno zadovoljna. Tako naju bode v oči, da nam namesto običajnega »žurnala«, ki smo ga bili nekdaj ali so ga dnevod tudi zdaj, ne navajeni. Užitek je z dolgim odmorom — ali pa je bil sicer redno predstava? Tudi že v Kopru, tudi že

Dovolj